

الوالوا
الواحد الاحد الصمد

هذرایدوب غایت الغایة

انجیم ازلمشم سیچانه دین لمشم
استرآک استرآلمه آکننه یازلمشم

آلمه بیجاقلدیم دوت یالی صاچقلادم
صندم یاریم کلمیور یاصتغی قوجاقلدم

آق قابوقه قاره بیجاجغمی صنداک صابلی
بنی یاریدن ایرن دیلنسین قالی قابلی
دیلرم بایده

بسم الله

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد بی پایان وشکر فراوان خالق زمین آسمان ورازق
انس وجان حضرتلرینه اولسون که خاک پاک کریمه چار عناصر ونخل آدمی
انلرن ظاهر ایدوب فرعن ابنیاء کبار وهر برینه میوه حکمت
بی شمار ایله بر بار ایلدی منظوم اتیلر انس وجان سلطان
عالم جهان مردمی وجان آدم منشور حضرت رسول
الثقلین یکدانه دوکون قیلوب دانه میوه کبی اصل نهال آدم
وباعث کلزار عالم ایلیوب بینه کندو فروعندن وجوده کتوردی
کون کبی آفاقی روشن ایلیوب ظهور بولدی مقدم ایکن فرزند
مفخر اولوب ابو البشر مؤخر اکابر در مکرم اولدی شعر
دانه اولور نیتکم هر نخلک اصلینه سبب بینه اول اصلک
فروعندن اولور اکا ظهور صبحی اول روشن ایدن مهر عالم
تاب ایکن صبحده صکره طلوعیله ویرر آفاقه نور اما
معنیده ظاهرا فرزند اولدی چون اول شه سعادتمند

مغفرت

مغفرت بولدی کوردی چون ثمره آدم اولدقده مائل شجره
یوغیکن کلشن جهاندن اثر باغ وصلت کلیدی اول صادق
الوعد الامین قطعه است قطع ایدوب کندو بی علو یقینی
هیچ کسلمزدی وصل خالقدن کلشن کونه باغبان اولور
اول آخر غرض همان اولور اولمزدی اولمیدی اکر
بیر وکوکب عرش وفرش شمس قمر بو مظاهر انکیچون اتدی ظهور
جمله عالمه ضیا ویرد اول نور اللهم صل وسلم علیه وعلی جمیع
الانبیاء والمرسلین والال والاصحاب اجمعین والتابعین
بهم الی یوم الدین وبعد بو عبد فقیر عنایت خواهلر وفقه
الله تعالی بما یرضاه بر موجب خبر حنین البشر حب الوطن من الایمان
اوزوی جنان ماتواننده ذائل اولمیوب لاجرم باغ بوستان
ودیاحین کلستانه مائل اولوب بر مکان رفیع الشان تمکین
ومکان منبع البرکاتده توطن نیت ایدوب مانند دار السلام
اول مقام سعادت انجام اطرافنده نیجه روضه دلکشا وباغچه
پر صفانک ایجادلرندن ودیوارن اباد ایدوب بلدة طیبة ادرنه
بعون الله الملک المعین مثال خلد برین بر جای کزین وکزیده
روی زمین بولوب خاک پاکنده خار وخاشاکی بولوب برین
کل ورياحین وسنبل نسرین واشجار ومیوه کزین ایله ترتیب
ایدوب انه قرار وتمکین ایلیوب اول کلزار فرح فزا معموره

جنت آسا ويونامدار اولدی وهر دیارده لطافتله اشتهار
بولدی او روضهٔ جنت بهجت تعمیر اولنورکن کتب فلاحتده
تحریر اولنان اقوال حکمایه اتباع واهل تجربه‌دن استماع
ایلدوکم عقود معقول ومجرب ومنقول دیلمکله برتاج اوراقه
جمع اولنوب بر رسالهٔ دلکشا واضواته تحفهٔ دنیا اولمغله
بو سبب ایله تزیین بساتین وترتیب ریاحین شهرنده تشحیذ
خاطر کزین وتفریح قلب حزین اولمغله بو عبد مسکینی
یاد ایدوب دعای روضهٔ رضوان میسر اولا دیو لطفلرندن
دعا واحسان ایدرلر بس ایله اولسه ربع مسکونده نشو ونما
بولوب حرکت وسکون اوزره اولان اشیا دورت عنصردن
مرکب اولمغلی چار فصل روزکار کبی فصول اربعه وبر تتمه
وخاتمه اوزره مرتب اولوب اتمام دونده بوستان دیو نام
بولدی **فصل اول** حال خاکی بیانندهدر **فصل ثانی**
اشجار دیکلسی بیانندهدر **فصل ثالث** قطع وصل بیانندهدر
فصل رابع امراض وعلاج بیانندهدر وتتمه بوستان ودیا
بیانندهدر وخاتمه میوه دیرمسی وحفظی بیانندهدر **فصل**
اول فی بیان احوال التراب بیلکلکه خاکک ایکی قسمدر بری
صافی وبری قومله مخلوطدر وهر بری ایکیشر قسمدر برسی
برک اولور کلسی وکبیر طبراقدر لر برسی دخی یمشاق اولور

اسم کتاب

آق طبراق دیرلر مخلوط دخی ایکی قسمدر بر بیوکک طبراغی
غالبدر اکا قیر دیرلر بو دورت قسمده قومسالی معتبردر
سائر اوچ قسم ایچون ذبل تدبیر اولنمق لازمدر تا که تربیه ایله
غلیظلکی زائل اولوب مراد اولنان نسنه‌یی بتورمکه قابل اوله
قومسالدن الجه آق طبراقدر اندن الجه قیردر اندن الجه کبیردر
ضرورتده آق طبراقده ذبل لنمسه اولور اما اول ایکی قسمده
ذبلیز قوت نبات محالدر **بعده** قومسال دخی دورت قسمدر
بری قره قومسالدر هر نه اکلسه اکینه قابل اولوب میوه‌سی
لذیذ ورنکینی شکوفه وهر اکینی نفیس اولور خصوصا اوزملک
قابلی یوفقه ودانه‌سی ایری وابدار وجکردکی آز وخرده اولور
کندوسی پایدار اولوب اوزکه وترشیه دو برصار وقومسال دخی
کذلک لکن اندن الجه در باغ وجمله اشجار ومیوه بوستانه
نافعدر ایکی ایکی چورکه اولمز سیرکه اولور اما دانه لو وطوقه
اندن الجه آق قومسالدر باغ وبادم وکراس وقایسی وزردالو
انجیر وانار وزیتوندن غیری میوه یه نافعدر بوستان مرجحی ایکی
ایو اولمز وانوک الجه قزل قومسالدر انجه باغ وبادم وامرود
وزردالو انجلری وپنبه وسمسم ایو اولور وقوت بولور اما اوزم
خرده وچکردکی برک وایری وقبحی قالک ولذیذ اولور شویله که
بر طبراقده قوم غالب اولسه قو نازلک وکندوسی ابدار اولور

اما لزیز و دکلی اولمز شویلکم صافی طپراقده اولسه قاچی
قالاك و چکرده کی ایری اولور قیرلو یرده اولدوغی اوتوقه لذتی
بولور اما ایکی آبدار اولمز و معلوم اوله که بر یرده باغ و میوه
دیکملك مراد اولنسه نجه اولور قاعده سی اولدر که اول بر
زراع مقداری اوله یری قازلوب بعده دیبندن بر پاره طپراقه
آلوب شیشه یه و یا سرچه لو قابه قویوب اوزرینه یغمور صویی
دوکه لر بر کیجه طوره اندن صکره اینجه بزدن سوزوب صوینی
ایچه لر لزیز اولوب چرکین و دایچه سی اولمز ایسه اوزم میوه
لزیز اولمز و بیمزه و تیز جبلی چورر و متعفن اولور اما شول
بر اولوب یا قومی غالب اولان زبل دوکولوب اصلاح اولنسه
اشجار و میوه حاصل اولور و اکین ایو کلور اما نخل اشجار اکین
بلند اولمز و ور ویمز مکر صو ویریلور ایسه اولور لکن میوه سی
چوق اولور و اکر صو ویریلور ایسه میوه سی ایری اولور وجه دخی
معلوم اوله که خاکك جوهری و ایوسی بیر یوزنده اولوب اوزرینه
یلدز شعله سی طوقنانلر و اسی صویله کونلر داغاج دیکلدکدن
کرکدر اوستنه انی دوکه لر زیرا نطس ایلیوب بیر سودکه
سبب طپراغوك اکثری شعاع کواکبدن فایده المقدر و قوتی
بو مقدر پس نقدر سودلوب بیر قازلسه بتون مکره اولقدر
قوی اولور وجه دخی معلوم اوله که طاغ بر نوکی زبله احتیاجی

یوقور

یوقور طپراغی رقیقدر اول ایرکه طپراغی بریکدر زبله محتاجدر
بلنمك ذبلنمك لوزم اولان یرلرده باغ دیکملك مراد اولنسه
جائزدر آنده طپراقه وقاره یره دیکله زبل لنمیه اما کلیسی
یرده ایکی ایو اولمز مکر بر قاج ییل زبلنوب ممکن ایسه طپراغی
خلط ایدلر و باغ دیکه جلی یری وافر سوره لر تاره و کلدکده
زبل سومز مکرکه قوجه باغ اولوب طپراغنه خوشنت کله یومشق
اولسون قیشین دبنه اسکی زبل دوکله فصل ثانی زمینله
اصلاحی بلدر زمینی اصلاحی زبل ایله اولور آنی سپورنیسی که
بریرده چوق طوره الشه بعده انی الیوب خلط ایدلر خصوصا
شکوفه و سبزه نافعدر معلوم اوله که زبلك ایوسی اوزم چبره سی
و قیون و کجی قیغیدر بونلردن کیجه صغر تزکی و آت و قاتر و حمار
کوبره سیدر بو جمله دن الجاقه دوه قیغیدر خلط خنزیر غایت
ضرردر مکرکه بعض مرض علوجی ایچون آنه حمل اولنه تحتنده
کلسه کرکدر و زبلك نافعی اسکی اولندر نقدر اسکی اولور ایسه
یکر کودر بارکی بر ییلقه اوله ضرورت اولیجه تاره سی دخی
استعمال اولنور غایت آز اوله اسکی اولیجه نصف زبل و نصف
طپراقه اوله یکی اولیجه ربع زبل اوله زیرا تاره سنده حرارت
و یبوست واردر مکر صو ویریلور ایسه اولور اتوصیه اولنسه اولور
صو ویرلمیان یرده کوکی یاقر و طپراغلق برکه لکی کیدر ریخله

ودخی بلنه که سبزه دیکیلجك یر زبل لنذوکی کبی اکلسه اولور
اما اشجار دیکیلجك یر بریل اولدن زبل لنمك کرکدر ویاخود
کوکی دبنه وآراسنه دوکیله‌لر یربیوزنك بوغازنه دوکه‌لر
ایام بارانده زبل صوبی یغمورده ویاخود صو ویریلور یرده
صوره کوکی اوزرنه اینه طپراغه نازك ایو بیلنسدن صکره
ویاخود کوزن دیکلمش اوله اول بهارده دبنی چپالیوب اول
دبنی اولان زبلنده طپراغنه قارشدوره **فصل ثالث** اشجار
دیکلسی بلدر بو فصل داخی اوج فصلدر اول دیکلمك زمانی
بلدر معلوم اوله که هر آیوك اوج کون اولندن واوج کون آخرندن
کرجه‌ی التی کون اولور بو کونلرده نفسکره تجربه‌ی مباشرت ایدیلر
باغ اولسون میوه اولسون زیرا بو زمانلرده بحوایلدزی طوتر
زیاده ضرردر اشجار قورتلو ومریض اولور بعضلر باغی حضر
الیاسدن اول بوداردی زمانی دیکملك کرکدر دیدیلر همان
بودایوب طپراصوبی ایله دیکه‌لر کسلدوکی کونیدن اوج کونه
دکین جائزدر بو قول راجحدر بر داخی بودایوب چبوقی بر چقور
قازیوب التنه اسکی اوتلو دوشیوب کوبره صیچانلر دخی چبوغله
باشنی اشاغه ودبنی یوقارو قویه‌لر دخی اوزرینه کوبره وطوپراقه
ایله اورته‌لر ایکی کونده بر واقر صو دوکه‌لر کوکلنجه‌یه انن صکره
چقاروب دیکلر بوکه جملهدن دیکمكدن درلر و حکماء فلوحه

نوكه

نوله بعضسی کوز زمانده کسلوب دیکله دیمشلر والحاصل شول
یرده کیم صو آز اولسه انده کوزن دیکملك اولور دقیش
یغمورلرین تمام مستفید اولوب کوکی برکه اولور زیرا میوه
سی تمام ایروب کوکه قوت وارجعه وکوکی بسیبه جك زمانی
یازن قوتلو بولیسور چبوغی ومیوه‌سی قوی اولور واسیدن زحمت
کورمز قسطوس نام حکیمدن منقولدر باغ کوزن دیکلمکی بن
احداث ایلدوکم زمانده خلق انکار ایلریلر صکره نفعی مشاهده
ایدیجك باکه استحسان ایروب دعالر ایلدیلر دیمشلردر حکماء
فلوحه نوك اکثری باغ آی ارتوقه ایکی یرالتنده اولور دخی
زمانه ایکی تمام ظهور وفورانیچی زمانی دیکله دیمشلر اما
قسطوس حکیمدن منقولدر که هر ایوك دورت کیجه سی کجدکدن
صکره نصفنه وارنجه دکمك زمانیدر دیمش یعنی آیوك نقصانی
زمانی که اول اوله دیمش وسودیون حکیم دیر هر آیوك اولندن
ایکی کیجه سی کجدکدن آخرنده ایکی کیجه سی قالنجه زمان تحرسدر
دیمش وکیرو حکیم مذکوردن منقولدر هر آیوك نقصانی
مطلق زمان غرسدر دیمشلردر دخی معلوم اوله که کوز ایامنده
غرس اولیدر دیمش خصوصا صو ویرلمك ممکن اولور دخی یرلرکه
مکرکه ساحل اوله ساحل یرلر معتاد اولمش اغاج اولم قیشن
قارصوبی دبنه دوکلکدن صوذ اولنه تمام ضرر ویرد ترج

واناد وانجیر کبی آنی مادت آینده که آکا آذر دیرلر اول وقته
دیکه‌لر یازن صوویرملریمکن اولدیغیچه وبالجمله اولکریلدیزی
دوشوب ویرووکنجه زمان غرسدر اکثر حکماء فلاحت دیمشلرکه
اورته کوز آیی تشرینی اول دیرلر بیدنجی کونندن صکره ابتداء
غرسه ایلک قیش آیی که کانون اول دیرلر انوکی اونبنجی کوننه
واریجه اما شویله که اول زمانلرده دکیلیه جلی اولوسه صوکی
قیش آیی که اکا شباط دیرلر خمسینوکی اول برنجی کونی ابتدا ایدر
اترال بش آیی دیرلر انوکی اونبنجی کونندن صکره یاخود اونبنجی
کیجه سی کچدکدن صکره ابتدا ایدر اذرکی اوننه واریجه محصل
نوروزدن صکره قطعا قطع وغرس جائز دکلدر اما حکماء فلاحت
اتفاقی ایله آیام غرس کوزدر کوزدن دکلی قوت بولور
قوت کوکه وارجه زماندر یازن میل یوقاروسنه اولوب برکی
وباره مشغول اولدقده کوکی تربیه سندن آسوده اولور کوکه
یرلشمشی بولیسور زیرا هر درخت بر موجب حکمت الهیه قیشین
برسنه بتوردکدن الاچکوب حرارت اوزره اولوب قوتی
کوکه صرف ایلر یازین قوتی اولکی آثاری دفعه کسوردب اظهار
مافی الضمیر ایدوب هر بری انواع جواهر ووواهر اظهار ایدر بهار
زماننده طبیعت علوه مائل ایکن کوکی ضعیف اولور کاه اصل
کاه فرع اصیلسندن اضطراب دوشوب ایکی طرفه یتیشه صحت

واغاج دکوکده
بتوو کوردکن شرقی اول
جانبی شرقه قبله
قبیه فرنتو دکه

ارباب

ارباب فلاحت یازن دکلن اشجاره دیرد محموم اولور دیرلر شول
معنایه که کوکی تمام برکشمامشدر یازیمحوری اصلدوب
انون نم الوب کوکی بغلرکن بعده حرارت شمسدن اصنوب
ایلیجه صوسرایت ایدر تمام ضعف کلور یا هلاک یا علیل اولور
تکم بو وقته دم حارثیا ایجاد ایلربس معلوم اولدیغیه یقینی
ضرورت یازن دیکلن طوتوب قرار ایسه دخی پایدار اولمز
مشاهده اولمشدرکه کوزن دیکلن اول بهاردن کچ بیراق
ویرور ویازن دیکلن تیز جلب ویرر اکثریا اغستوسن کوکده
کوکده قوت اولمدوغندن قوردر حاصلی هر دیکلن اغاج یازن
بیرانی تیز ویرسه علامت علتدر دکچرکی ویرسه علامت
قوتدر کوکی سمتنه توجهی اولوب یرنه بکندوکدن نو روروافی
بلکه اکر کوزندر واکر یازندر باغ واشجار ومیوه آی کوزندن
بیر الشدن ایکی اوله اولدیغی ایکی زماندن اولور بری ادتارکی
بردافی اکسیلدکن تکم یوقرودده بیان اولندی حکمانده کیجه
نیکی آی اوائلنده زیاده اولورکی تحت الارض اولماسون
کیجه اکسلورکن اواخرنده تحت الارض اولمسون احتیاط
ایلمشلردر بو فقیر تجربه سندن شویله بولمشدر غرس اولنده
وقطع ووصل اواخرنده اوله اکسلورکن دیکلسه ایکی بیرابلو
اولمز اما کوکی قوتلو دیکیشی صوقه اولور ایری اولماز

اکرآی ادترکن دکلسه نخل باسه اولور یعنی بوداقلو وصوزن
اولوب یمشو آز اولور اما ایری وابدار اولور هر اغاجک زمانی
غریبی بودر اما بعضی حکما قتنده مناسب اولور که بر نخلک
میوه سی موسمی وکندوسی بالذات نشو نما بولدیغی زمان کبی
زمان کوزلنه فصل قاکر تماج وکوکلی اغاج دکمک
بیاننده در ودخی مشهوردر اشجارک کمی کوکلو وکیمی قاکر
تماج وکمنک چیوبی وکمنک چکردکی دکلور قاکر تماج وچبوق
کوکلو زمانی کبیدر اما بو فقیر حسینده قاکر تماج وچبوق
دکمک اولی کوردم اما چکردک زماننده اختلاف واردر
شول چکردک که برقابلو اوله المه امرود کبی اکثری قتنده
شباط صوکی قیشی آیدر اول کوننده ابتدا اولنمه کرکدر بعضیلر
قتنده حسینده که ابتداء شباطدن اول کون اولدر روزکار
ال ویروب طونلش اولمزسه اولزماننده ابتدا اولنمه دیمشلر
ای شعله دار اولوب زیان اولور دخی حالی اعتبار ایلمکله
بعضیلر اول شباطدن نظر اولنمه تحرکی زیاده سی زماننده
تحت الارض ایکمک دکله دیمشلر نهایتی اوسط مارتدر
که اکا ایلک یاز آجی دیرلر بعضیلر ابتداء شباطدن آخر
اوزره دکمک وقتدر دیمشلر وشول چکردک که ایکی قابلودر
بادم وفندق وکراس کبی صوکه کوز اینوکه اوایلنده دکلور

حسینده

حسینده داخی اولور اما اوجی اچنه ضرر کلمیه جک قدر
شوله ایمدیکه لر فصل ثانی دیکمک اسلوبی بلدرر معلوم
اوله که برکمسنه باغ وبوستان ایلمک قصد ایتسه اولا
یری برقاج کون سوره لر بعده سور کلمیه لر انوندنصکره باغ
واشجار دیکلجک یری اغاجک کوکنه کوره دیب بوله لر
شول وجهله کو کوکی هرجانبی برقارش مقداری کینک اوله
ودخی اغاجک کوکی سجاقلی وصحیح اوله واری کوکلرینک
کسکی نجاق ویا بچاق ایله پاک کسلر وچوقار وبقالرینی
ودرسک کبی اولنلرک وسائر کوکه مضایقه ویرنلرک کسوب
ودیکرکنده هر کوکه میلی انشاعه ایدرلر انوندنصکره کوکی قاج
طبقه ایسه طبقه سی بریوزنده تراشی اولمش طپراقده کوکی
اقتضا ایلدوکی اوزره طولوروه لر اتوایاقه بصمیه لر کوکه مضایقه
ویرمیه لر دکوکنصکره بردستی صو دوکه لر طپراقی کوکلره کشتره
لر واکر یری غایتده یوفقه وقیر ایسه جانور وقاز واوردک
ترسلرندن غیری حیوانات ترسی خاکله بربرینه خلط ایده لر
برآی مقداری طوره السنه بعده دیکلکه مباشرت ایده لر
ودخی بیلمک کرککه شول یرلر خشبی ویبلوقه اولورکوز اینا
منده اول بهارده کوکه کونش اسیجاقه تأثیر ایلمیه انوکه
کبی یرده دکمک یوفقه دکله تاکه ذکر اولنان ایام کنش کوکنی

اصیده تأثیر ایدر و شعاع کوکبده مستفید اوله شول یرکه
کنش تأثیر ایتیه قالی یومشق یرکبی واوه کبی درلر دکله مشاهده
اولنور که طاغلرده خدایی بتن اغاجلرک کوکی یر یوزنه قریب
اولور اوه ده عکسیدر طاغده کنش ایکی یره تأثیر ایتمدوکندن
اوتورو کوکی کوک اسیجاغنه میل ایدر بالضروره درینه
اولمز اوه ده کنش حرارتی زیاده اولدوغندن کوکی درین یره
کیدر ضرورت یوغیه مقتضاسی اوزره حرکت ایدر کوزل طاغده
نباتات کوکی دخی یر یوزنه قریبدر اوه ده عکسیدر اکر کوکی درین
کتمک باعث طپراغه یومشاق و نازک اولدوغندن اولسه
طاغده اولان طپراغه دن نازک طپراغه یوغه ایدوکنه شبهه
یوقدر و اکثر طاغلر قومسالدر اول سبیدن دیرلرکه حادثلر
ترلیه زبل دوکمزلر ترفیقه و یومشتماغه احتیاج یوقدر اوه
نولن طپراغی طاغدن خشیندر اوبیله اولمغین زبل لنمکه و چوبق
سورلمکه محتاجدر ترفیه و تربیه ایچون اکر کوکی یریوزنه
یاقلیغه باعث خشونت اولسه اوه ده بتنلر یریوزنه قریب
اولیدی بس سبب تأثیر شمسدر مقدر بو قاعده دن اکثر
بوستانلر اهلی غافللردر هر اران اوزره اولمدوغندن داست
کلمز بونلر غفلت اولمنیه و داخی بیلک کرکدر که هر اغاجک
حاصلی امرود اغاجنک دبی دائما قازوب اوزرینه کی

طپراغی

طپراغی الته والتدن کی اوستنه ایدرلر اما دکلوب تمام
طوتدوغی معلوم اوله و دخی **یل کلکه** هر اغاجک بر هوا ایله
امتزاجی واردر اول یل اسرکن دکلسه و علاج اولنسه قوی
اولور ایو ایدی نخرنی سودا کا یلدز و قرع یل دیرلر و شرقیله شمال
ما بیننده اسن یله که قرنجه یل دیرلر ایوایه ضرر ایدر سائر
اشجار بنوله خلوفیده ذکر اولدن ایکی یل اسرکن دکلسه متضرر
اولورلر اول اجلدن غرب جانبنه کتدکجه غرب یلی طوقونمق
سمتنده ایواسی خوب و نازک اولور و اغاجی بلند و پایدار اولور
وکتب فلوحده مسطوردر و بین الناس خود مشهوردر سائر
میوه باد شمال و شرقی سوده صبا باد جنوبی و قبله یلی دیرلر
اسدکده ضعیف اولور اول اسدکده اغاجه ال ایله یاپشمیه لر
ممکن اولدقجه حوز اولنه دیمشلردر اول حینده جمع اولنمیوه
تیز چورر طورماز **چکردکه دکملک اسلوبن بیان ایدر** صنعتی
اولور که چکردکی الیجی یمش اغاجینک اکتنه یقیلی اولدوغی تمام
اولنجه اغاجندن طوره بعده چکردکی چیقاروب قوروده لر
انی نصکره زمان غرسده بیان اولندوغی اوزره اول شباطده
اکر حرارت دکیلن دکملکه مباشرت اولنه دکدکی شول چکردکی
که ایکی قابلو اولور کراس و شفتالو و جوز کبی اوستنده اولان
قشیلی قابنوکه اوچنی بچاغه یوزکی قودشه ایدوب اچه یاری

اسکی ذبل ویادی طپراق اوله بریره قارشدروب اندن صکره بش
برمق ویا دورت برمق مقداری درین یره دیکه یعنی دیکه
صابون یاغی یوقرو وشی ایلدوکی یاغی که چوو ییدا اشغه
این ایکی دانه سن واوجنی بریره که مابیننده برقارش براولو
هرکون صوویرلر چوجه اولمیه انجق خاکی نمناک اولوب چامور
اولمیه کوکی ضعیف ایدر یریوزنه کلنجه بویله ایدر اندن صکره
یریوزنه کلدکده هوا صوقه اولدقده ومخالف یل اسه اوستنی
اورته کونش اولدقده اکه تنفس ایتدره همان قراکو وسحر صو
وغنم صاقنه اول کیدن زیاده صوویره اویل کوزن ویازین دکدوکی
یره دیکه اولکینولن عیبی اولدیغی شویله که ایکی اوچ کره یرین دکشدرلر
اول قدرمشی ایری وکوکی قوتلو اوله وشول چکردک که قابی برقات
اوله الما وایوا کبی انلک یرین یومشادوب بش الی برمق مقداری
درین دیکه لر یومشاده یره بادامی صوقه یرنه چکردکی قویه
دورتی یدی یه وارنجه چکردک بتدکده صکره چیقاروب آخر
یره دیکه برای دن صکره دبی ازجوه دنل لیه برهفته یه دکین اکن
صکره برمقدار صودوکه صغریشا حکیم ایدر قمرک ضیاسی
زیاده اولدوغی وقت اوله نقصاننده اولمیه دیمشی فصل اصمه
دیکملک بیاننده در اولدر اوزم قالکرتماجن وچبوقدن وچکردکدن
ودالورمه دن اولور اکر اصمه ایملک استسه لر اولور کوکلسوز دخی

یکرکود

یکرکود بکمل که باغ ایلمک قصد ایلسه لر بیرنی اولو یومشادوب
باک ایلیه انوک صکره براوسلوب بودکه جتال اغاج که
باغبانلرک معلومدر انوکله دیکلور یاخود چبوقه دیکه جلبه
یری ایکی قارش بلکه اوچ قارش یرنه کوره قرق لر بعده جتال ایله
دلوب چبوغی دیکه لر بوکا لازمه دیرلر یکرک بودر سودیول
حکیم مابخی قازق ایله دیکمه دیمشی کوزن اچوب بوش قالوب کلزم
دیرلر اوله دبنه دکمیه دیمشی یاخود برذراع مقداری خندق قازوب
ایچنه چبوغی یاتوروب تدریج ایله برقاج یره دکین خندکی
طولدوره لر ضیلی زمان پایدار اولور اکر بیری خشنی اولورسه
جانوز وقاز واوردک ذبلندن نخیری حیوانات ذبلی ایله
الشدره لر قرق التی کوندن صکره چبوغی دیکه مباشرت ایده لر
یردن طشره چبوقدن انجق ایکی کوز قاله اوزون اولمیه دکرکی
چبوقه دبی محکم ایده لر اغاج اوجبله چبوق اوینمیه ودکرکی
ودکرکی اراسنه نانخواه وجرجر دیکه لر جمله افاتدن سالم
اوله بونلردن غیری قباقه وخیار وقربوز وسائر نباتاتدن
نسنه دیکمیه باغک قوتنی الور تیز زبون اولور جایز دکلدر
که زمان یوقارده زمان غریب بیان اولنمشدر اولا دیکلمک
زمان چبوقه الفاسی بیلمک کرکدر چبوغک اسکیسی وکوکسی
المیه لر اورته اولدن اشاغی یوقاری چبوغی المیه اورتاده کی

اوزوم کوکنه نشفالو اشلیه لر
اوله نشفالی سبع ورد ورکه دیمی
اولماز چکبرد کسنه اولور اوله نشفالو
غایت مجرب غفلت اولنمیه

اصمه طوط طوط انماجنه اشلمک ایان ابدر طرنیح
بود دکه بر اصمه طوط انماجی یاتنک اوله طوط زایح
انماجنک بر دالنه انجه بورغو ایله دلیک دلیک واصمه
وضع بر کیجی بر سنه اکله قلمیی صنعبور طوطک دالنه اولو
معود وغی ایله ولدوغی سن دیکه اوحال ایلو انماجنک انماجنی
ولدوغی زمان اوردط اسنک دلیه انماجلک اوزرکی
یاتندن دلکی پرایسند دلیه جقه قالن دوفی پاتنده
برپاتنه جقه ایکنجی سنه دن صکره بر طرفندن برکسه
اول قلمز دوطی قله

اولر ایکی انیلوسی و خشنیلی الیه و انجوسی و بوغنی اواسی اوزون
اولور بوغوی یقینی و شکل موزون و قابوغی لینت اولوب
صاغ و رنکین چبوقه اوله دیو آخر شقلو کسون بو قاعده ده
بیان اولندی و بر اوزده اکر کسدوکی کبی دیکمز ایسه صویی چکلور
ایسه ویاخارجدن کسلوب کلنجه زمان کچمش ایسه جملندروب
دیکه دکمزدن اول برکون صویه قویه اندن دیکه دکرکن دبنه
صو دوکه چبوغی دیکرکن آطه صوغانی که اکا بصل تخصیص دیرلر
انی دوکوب صویی چیقاروب چبوغک دبنه سورسه قوردو بوجکدن
و جمیع آفاتدن سالم اوله بعضلردن نقل اولنور که باغ اسکی
اولنجه یرلو زنه برابر کسوب چبوقه اولدیکی یرلرندن برالوب
قاج چبوقه وار ایسه اولقدر شوه ایلیه یاش ترکه یاتروب
دکسه اول ییل اوزم ویرر دیمشلر بعضلر چبوقه دیکلدکدن
چبوقه دیکلدن یره مرجمک و نخود و بوکرلجه دکلسه وار اوزمه
اوله اوزم جبره سی و قره اوزمه قره اوزم جبره سی و بر قاج دانه
خرده طاش دوکه لر اکر اصمه در اکر باغدر قوی اولوب آفتدن
خلاص اولور دیمشلر سو دیوب حکیم قطران سو د سلر دکسه لر
قوردتدن و حرارتدن و هر ضرردن امین و سالم اوله دیمشلر
اشجار دخی کذلک اصمه که عرب اکا **علیق** در چبوغی اصمه
ایلمک استسه یری بوغوزله که عرب اکا کعب دیر بر ذراع مقداری

اول یرده

اول یری بوغوزله ایچنه دوکوب بر اوجنی طشره چیقاره یانینه
بر اغاج دیکه اکا بغلیه داغما یاپشدیره و افشامدن صوویره
و دالدرمه دخی بر ذراع دبن یره اوزاده قارن اصلنه دالدره
اولوجق چبوغی قوپارمیوب الوب خندق ایچنه یاتوره اجنی
طشره ایو بریل کچدکدن صکره یاصودکوزدن دکرسه اول بهارده
هرنه اوزمدن اولورسه اشلیوب اول ییل اوزم ویرر بالجمله کوکل
طوتدوغی مقرر اولنجه توقف لوزم دکلدر دکمی اشلیوب اول ساعتده
دکمالی دخی مقبولدر اصمه دکدکده چقوردنه بلوط اغاجی خرده
کسوب دوکه لر زیاده قوی اولور آفتدن سالم اولور کذلک
بلوط خرده سی و بغدای و بقله بول انسان ایچنده اصلوب
بر ایکی کون الشرقده صکره قورودسلر انار قبیله حفظ ایدوب
زبل ایله اصمه دیکرکن دبنه دوکسلر عظیم نافعدر و دخی
صعتر کی ایله انار قابی نی دوکوب بشوه اولر قن اصمه دبنه
دوکسه لر اوزمی تیز یتیشه و اصمه تندرست اوله **انجیرک**
دکلسی بیاننده در انجیرکه فدانی و چکردکی دیکلور اما فدانی
افضلدر چکرکه ضرورت اوله چکردکی دکمک مراد اولنسه اولی
انجیرک انجیر یکه اغاجلی اوراسنده بتر ایری اولور انی قویه لر
تمام اوله تاکه اغاجنده قورویه اندن صکره اوزنه چوق
طپراق دوکمیه لر و بنجه از صوبیه صووریه انجه طپراغنه

نم کله چوقه اصلمنیه بتد کوفصکره اوج دورت برموه اوله
صغرذبلی و قوت اغاجی کوکی و یا کل اغاجی کوکی بو جمله‌سی بریوزینک
تراش اولمش طپراغنه قوشدروب دبنه دوکه برذراع مقداری اولدقده
اکر قیش اولوریره دکلسه کوزن چیقاروب دله دوکی یره دیکه
اکر قیش زیاده اولوریر ایسه یازن دیکه اکر اکدوکی یرده طورمه
مراد ایدینسه شندوه اولسون دیسه‌لر زیاده تازه اولمش انجیری
الوب یاپینه و یاپیشه کتان ایپی اکی قات ایدوب اپجنه صقوب
چکوب طشره چیقاره پچه چکردکی ایله بوکه اندن بریره قوزوب
اول چکردکلو ایلکی اوزاد یادکدکدنصکره زبل لنمش یمشنه
طپراقه دن برمقدار الیته واوستنه دوکه طوره وسائر بنوله
کبو چکردکلو اغاجلر بویله در اکثریا چکردکن چیقاروب
برطاس ایچنده ایلکی بولشدروب دیکه چکردکی شباطله
اون کوننده صکو نیسانک اون کوننه وارنجه دیکلور
وبعض حکما چکردکی دکدکره طپراغنه صغرذبلی وقتیه
پیراجی یکلی خلط اولنه دیکله دمیشلر هرنه یرده اولورسه
بتر طپراقه قسمنده بیلکی طاش اراسنده واسکی بنالرده دخی
بتر تلی عنبار اکثر اولسون اما فدانی دخی چکردکن دکدوکی
زمانده دکلک افضلدر صعیت حکیمدن منقولدر شویلکه
کوکی طپراقی اولدینی زمانده اولورسه دیکلور همان صوویرب.

دبوکه

دبوکه طپراغنی هفته ده برکره دوکسه‌لر یریوزینک تراش
اولمش طپراغی اکی صغرذبلی دوکلوب خلط اولنه دوکله دیمشلر
و حکیم مرقومدن روایتدر انجیر دکلدکدن کنش دوشن اولوب وکواکب
شعله‌داری کرکدر زنهار آی ضیاسی اولمیه دیمش بلکه الدن کلسه
کو کلبجه آی آیدنلی طوقنمیه حجاب اولنه دیمش وصبایلی نافعدر
اول اسرکن دکله اکا قرشو یرده دیکلمک کرکدر دکدوکی دفانلرده
صوو ویلوب برک اولوب برک اولدقده صوو یرلمیه صرددر دیمشلر
وانجیر دکلدکدن کوکی اراسنه اداصو غانی قونلسه قورد
دوشمیه وضعیف اولمیه **خاصة انجیر** انجیرک تازه‌سی
یدکده سائر میوه ایله خلط ایتمیه ذات الجنب عارض اولور ضرردر
کندونک طبیعتی کرم وتر در وامراض خارجیه نافع دکلدر کتب طبده
بعضی تفصیل اوزره مشرحدر واغاجنک خواص عجیبه‌سندن
سودی ولینه ایله قینه دوکسه انجیر چبوغی ایله قرشدرسه‌لر
زیاده قتیمی لحم اولور ودخی اغاجنده خام ایکن قورومش انجیری
السلر سحق ایسه‌لر قیناتمش سود اوستنه صاچلر ازاجوه هوا
طوقنوریره قوسلر جمله سود قتیمه اوله اماقاجی صرجه و یا بقراولمیه
واغاجنک قورومش انجیردن اوج دانه انجیری قینایان هرخته
قوسیلر ایچنده اولدخی تیزجک پیشور وبر اتشک تیزجک پیشمک
قصد اولنه انجیرک یاش اغاجی التنه بقه‌لر تیزجک پیشور

واوج دانه انجیریکه برکوت برکیجه زیت یاغی ایچنده قوتب هرنیه
اتی صالدقده بك صالسلر کوکی وداکی کیدر زیتون اغاجی
دیکلمسی بیاننده در وزیتون انجیر کبی قاکر تماجدن دیکلور وچکردکی
برمقدار شوره اولنوب دیکلدك کرکدر تنکم یوقاروده بیان اولنمشدر
طاشلو وطپراقلو یرلر زیاده سور زمان غرسی انجیر کبیدر حاصه
زیتون حار یابسدر وقابضدر دکذ سندن یاغنك نفعی چوقدر
جمیع سموماته وضررلو نباتاته یاغی خلط اولنوب استعمال اولنسه
مصلحدر امرود دیکلمسی بیاننده در امرود چوقه نوعدر جمله
سنك فدانی بردر هر نوعی چکردکی دکلسه اختلاط اولور اشلمه
محتاجدر ورویت قرماینم بعض جنسی واردر که فدانی وچکردکی
دکلسه عینی اولور دیرلر کوکی دخی کیدر دیرلر برقعرینه تاصویه
یتشنجه حکر یولنه طاش کله کجمز یوکلور دوالی انلك در اما
بنی اغاجی که کلنار دیرلرلکی اوله طاشی دلر فدانی وچکردکی
دیکلور هر نه یرده اولورسه بتر لکن یری سائر اشجاردن دریك
وکیلك قارلمو کرکدر ودیکلدکدن دینه اشنه مسی دیو اغاج
طیامه کرکی فدان دکمه سی زمانی بیراغی دوشدکده وچکردکی
کانون اولدن آخر شباطه دکین دیکلور اختلاط اولور دیرین برقاج
دکشمك ایله وغیری اغاجه اشلمه ایله عینی اولور دیرلر ضرور دکی
اولورسه کوکلوسو دخی چکردکی زمانینده ایولی اونینی دکن دیکلور

کیفیت

کیفیت غرسی بیان اولندوغی اوزره اما دیکرکی ساقدن
یوقارو بوداغندن ایکیسی اوچی قویلر یوقارو ومائل اولنلری
غیریسی کسه لر واونلك دخی برقارش مقداری یرنده زیاده کسلر
سائر اشجارده دخی اولسه جائزدر شفتالو واریك وقایسی
وبادام وفستقده ده غیری انلره بوداق ایکی ضرر ایلمز وچوقه
بوداقلو اولورسه تخفیف اولنور ضعیف کسه ویوقارویه
مائل اولنلری طورر حاصه امرود اچ قرننه بینمیه زیان ایدر ستی
عقد ایدر طعام اوزرینه سودی بخار ایدوب معده یه قوت ویرر
قیسادن دفع ایدر سیب بوداخی نهایه نوعدر الما دیکلمسی
بیاننده در هر برینك چکردکی وفدانی دیکلور بونکك اکثری
جنسو راشمه دکلور در جنسی اولاونلك چکردکی عینی اولور نهایت
اول بتر وکی یردن آخریره نقل ایلمك کرکدر ایری اولورسه سائرلری
کبی چکردکی شباط اولنلدی اذرکی اونینه واریجه وفدانی دخی
سائرلری کبی دکلور امرود کبی بوکا چوقه کوکی لازم دکلدر اکر
چکردکی واکر فدانی در تهرك ضیاسی زیاده اولوردکن کرکدر
ودبج شمال اسرکی دکلسه آفاتدن سالم اوله ودینه زبل دوکملك
لازم اولسه صغر کوبره سی الما بیراغی برابر خلط اولنمه لازمدر
ویری قومسال دکلسه قوم دوکمك لازمدر برمقدار کوکلری
اراسنه اکراجی یاطانلو بادام بیراغی یاقاجی یاتوب کوله اولوب

در بیان قوت خاک اشجار
[illegible]

زیره ویلما یپراغنه خلط اولنوب یوقاروده بیان اولندوغی
کبی چیچی نخرسنی بوغازنی دبنه دوکلسه بر هفته دن صکره
تودیجه اوله دکلی بوبیله ایمه جمیع امراضنه نافعدر مجربدر
حکیم قسطوسدن منقولدر المادیکرکن کوکی اداسنه اسکلی قوشلر
قوردروشمیه دیمش والمایی دیکرکن کوکنه بال شربتنه قرشدرب
دکسلر زیاده لزیز اولور اما شربت قوتی اوله کوکی ایچنه برکره
باتوروب بعده دیکه لر **خاصیت الما** طشوسی جکره ومعده یه قوت
ویرر اصلاح ایدر سکرره نافعدر اکشوسی قابضدر **ایوا**
دیکلمسی بیانیزه در ایوا دیخ غرجی سورطوقنان سمته وغرجی
یپل اسرکی دکلسه غایتده نفیس اولور هپی غرجی جانبنه کندوجی
اول دیارک ایواسی شرقه جانبنه نسبت ضعیفدر واغاجی بلند
وپایدار اولور وعلاجی زمانینه دیخ غرجی اسرکی اولمه اولادر
دیخ غرجی یلدز دیدکلری یلدز قره سی دیخی دیرلر یوقاروده
ذکر اولنشدر جکردکی وفدانی وقاکرتماجی دیکلور اما
فدان دکدکده چوقده کوکن قومیه ایچی بردانه یا ایکی دانه سجاقلو
سنی قویه سائرن قطع ایمه وانکی زمیه مقداری اوزنجه قومیه
زیاده سن قطع ایمه شویلکه کوکی چوقده اولا اغاجی ضعیف
وایواسی ککره وخرده اولور ایوه نله وادزم جیبوغندن ایکی
کوکی چوقه اولسه ضرردر سائری کبی دکلور البته تازه

کوکن ویرسه کرکدر انونچون قاکرتماج وکوکن دیکلور
کوکلوسندن بله اولور مجربدر جکردکی دکلدکده اوستنه
اولن صادغوسینه دیکلور اما حکیم جکردکی طرفندن چقاروب
اصلده لعاب ایله بش الی دانه جکردکی بریره دیکه بر دوقطوناکبی
غایتده قوی وصبی دار اولوب میوه سی نازک اولور دیمش اما معلوم
اولسه دیکلی جکردکی بش الی دانه بریرده بیترسه بر ییلدن صکره بری
سائرینی ال ایله چیکوب چیقره آخر یره دیکه قاکرتماجی چبوغنی کسدکی
کبی کوبرولنمش یره دیکه یاخود باغ چبوغی کبی چلیندوب دیکملک
جائزدر مجربدر هر نه زمان اولورسه دیکلور کل اغاجی کبی انجه
اغصونسنی و زمهریرده جائز دکلدر اما اصل زمان بخرینه موجب
اقوال حکماء فلاحه اول نیساندن آخر حزیرانه وارنجه باغ زمانی
کیبدر کوک دخی ایوا امثالدر **خاصیت ایوا** ایوانک صقوبی صویی
بکمز کبی قینادسلر چینی ظرفه قویلر کوکل دوشکی کسیدر رد
ومعده یی قوی ایلر نفسی خوب ایدر شهوتی زیاده ایدر بدنده
عفونتی ازاله ایدر **دوشکل** قابضدر زحیره وقان کیدنه اخلاط
کبه نافعدر **اوروز** داخی جکردکدن وفدانلردن دیکلور اج قرنینه
ییسلر نافعدر بو ایکیسی الما اغاجی کبیدر **انار** دیکلمسی بیاده
ایدر هر حالده فدانی وقاکرتماجی وساحل یر اولوب صو ویرملی
ممکن اولن یرلرده چبوغندن داخی دیکلور وجکردکی دیکلور اما

هکردکی ایری و دکرمی کبی یاخود اوزبجه اولسه مباح اوله
انجق طولو اوله یوکر دانه اولن ددت دانه یه وارنجه کرجه صکره دخی
جائزدر اما صنعق اولور کوبره لنمك علاج لوزم کلور چکردکی
دکدکده یرینه قیون قغی و کوکرجین ترسی طپراقه ایله قارشدروب
نصف زبل و نصف طپراقه اوله نتکیم یوقاروده بیان اولندی
برقارش مقداری اولنجه دائم صوویره لر ایکی قارش اولدقده چیقاروب
کوکسه طپراغیله دلدوکلری یره دیکه لر سجاقلرینه سائر اغاج کبی
کسمیه لر اما ممکن اولدقجه سجاغنی بر برندن ایرار ایرلغه قابل
اولمزسه خالی اوزره قویه لر اکر قیون قغی اله کرمزسه اسکی صغر
کوبره سی دخی جائزدر اولو دیکجك چوقوره محکم صوویره لر قوری
یره دکمیه لر حکیم صغ یشاردن منقولدر دیکجك چوقوری آدم
انساغی یادوه ویا صغر بوکی ایله اصلح لرزیاده نافعدر کوبره دن
یکدر دیمش فوائدی و فاکهه تماجی کذلك دیکلکه صوویره لر دائما
حیاتی صو ایله در نقلدر صوویره لر وانه سو ایری اولور و فاکهه تماجی
چیوقچی اوجندن النه در نجه برچقوره دیکله و صولق اوجلری
قلم واری کسه بلکه قاجی ازاجه یونه دیمشلردر و دخی دیکمك
اوزرکی بکیرمی دوردنك ابتدا اولنه و دیکرکی اطرافنی ایاق
ایله محکم بصه لر سائر اشجارده لوزم دکلدر و برساعتدن صکره
ازاجق صوویره لر بعده تدریجله زیاده لرصغریت هکیمدن

نقلدر

نقلدر کوکلودکر کوزصکره دوردنکون وچکردکی اکدکون
اون کون صکره صوویره لر ایکی صووقه اولمیه دیمشدر
ایلیجق کبی اوله چوقه اولمیه وصوویردوکنده صکره کوبره لیه لر
نیشوادحکیم دن نقلدر اغاجلك فاکهه تماجی دیکن دیکدوکی
برمقدار طاشله محکم اولدوغی و قودجینیه غایتده نافعدر
دیمش خاصه سی ایرا اصلاح معیده ایدر و چکره قوت ویرر
و بکرك صرورتی کسنه رمانی بیسه لطیف ایدر برلباس که انار
لکه سی اولسه اکشی انار چکردکی درن صوسیه صو اکشی اولنجه یه
دکین قیندن انزصکره صوقجی سونه لر برچو لمکه قویه لر اوزرینه
صرب سرکه دوکلر محکم قپنه لر ایکی ساعت مقداری یا دلینه
ایله قینرکی قرشدره لر انزدن صکره آقشولن چیقاروب لکه اولان
یری اکوکله نویه لکه لکی کیدره ترنج لیمونی دیکلسی بیانند در
ترنج لیمونی و اغاج قاوونی و مرکبات دخی چکردکی و فدانی دیکلور
اواسط شباطدن آخر ازره دکی قیشی بوداغی قاردن و کوکی
صوینوك صیقنیسی کرك و هرقیشی برزراع مقداری دبی قارب
زبل دوکه یازن کیده دب قموطپراقه دوکه دائم صوویره
خاصه سی حبه دن لیمون انفعدر انزن ترنج انول سائری
دفع حرارت ایدر صفرایی قطع ایدر صوسزلغی کیدره در شفتالو
وزردالو وقیسو بیاننده زردالو و قایسو وارکه و شفتالو زبلبنر

وصوسز بربرینه اشلنور اما بادام اشلنسه غایتده برابر اولور
جکردکاری و فدانلری دکلور قیسنک جکردکی زردالو
اولور وبونکه کبی ایکی قات اولنلر کذلك بری بودرکه جکردکی سکره
ثوه ایروب بعده دیکرلر کوز زماننده اولنجه یاخود بالکلیه طا
قابی کیدوب ایچی دیکرلر اول شباطده اضر آذرده دکن اول حیننده
زبل دوکمیه لر برابر اندن صکره برمقدار زبل دوکوب هر هفته ده برمقدار
دوکوب قریشدوره لر اکر بربرلر اولوب کیکیسی یاقر اولورسه واول
حالی اوزره قیوب زبللنمیه لر قریشدوروب دیبی یومشق ایدرلر
تاکوز تلنوب بتوب ایکی قات شدن زیاده اولنجه اندن صکره کوکیله
آغزیره دیکه لر فدانی دامی بنولک کبیدر برآیه دکن زبل دوکمیه
احتیاج اولورسه بعده زبل لیه لر صعوبت حکیم قولنجه آی شعله
دارایکی دیکله ایولک ضیاسو ازایکی اولمیوب آتی کسلور دکن
اولسه یمشی ازواوه اغاجه ضررلو اولور دیمش وخاصیه
ده زردالو وقیسو وارکی استیده نفع یوقدر حرارت وحمی احداث
ایدر اما ارکی قورسی خوشابی صوقی حرارتی دفع ایدر ارکی صوقی
لینت ویریر فی الجمله قابیسی دخی ادویه در تازه سی برکشی آچکی
معده خالی ایکی یه بعده طعام یه ایکی ضرر ایلمز زردالو
جکردکی باجی فرزیه نافعدر شفتالو طبیعتده حرارت بولسه
حادبرودت بولسه بارد اولور قولقده ویا بریارده قورد اولسه

بیراغی

بیراغی صقوب صوبی اقتسه لر قرد وجکردکی باغی جمیع
اوجاغه نافعدر کراس وفشنه ایکیسی دامی جکردکدن وفدانندن
دکلور ایکی زبل لوزم دکلدر اما ییرمیشی سرکدر شباطده دکلورسه
اکر کوزن دیکلورسه لوزم دکل اوجوب بشه وارنجه بریره دوکه
لر جکردکنه زبل دوکه لر خاصیتی معده ده نه مادة بولورسه
اکا دونر اما فشنه دفع حرارت ایدوب واصلاح معده ایدر
وصوسزلغی کیدرر دکوکل دونمسی کسر وبونک تازه وقوردسینک
خوشابی نافعدر وکراس جکردکی ایچی حبس بولی دفع ایدوب
مثانه ده علت اولنه نافعدر ایچی چیقاروب شویله یبلر بونلر بادم
وزردالو کبی کسدوسی و فدانی دکلور شباطك اول کوننده ازدکی
اوننه دکن دکلور دای ضیاسو آیاسندن ضعیف حکیم قولنجه
کانون ثانی اولسنده آذرده دکن دکلور دیکلن یره صغرزیجی
وکندو بیراغی بودامی کوکجی و یمشی طبراقه وکوکرجین ترسندن
غیری قونمز تریجی اولسه اوراقاتون سالم اوله ومیوه سی زیاده
اوله دیمش وبعضی حکما صغرزیجی و بادم قاجی کوکلی دکله چیقوب
اندن صکره اوزرینه افشان دوکله چیقرب متعفن اولنجه برابکی
کون طوره اندن صکره دوکوب یمشی طبراقه ایله قریشدروب
کوکجی او دتوله بحب اولوردیمشلر قاجی ایله کسدوسی دکلسه آخر
کانون اولنده ابتدا جائزدر دیلمش بوجهه شرطلری یاقوت سالی

بیر یا قره قومسال یر اولمسه اما انوک کبی یرده بالطبع
اولور زیرا محتاج اولمز اوست قابی کبیر یلوب دکلسه
یوفقه اولور الخواصه لطافتلوسی مشوشت بولی ومعده‌یی
اصلاح ایدر معتدلودر قابضی دکلدر اجله یسلر بدنی قوی
ایلر شکرله یینسه اولحده مصلحی انجیر ایله قبل الطعام یسلر
زیاده نافعدر اجی بادامی دوکوب شکر ایله قاووروب یسه‌لر
وقره جکرده اولان وجعی دفع ایدر یاغی یاره‌لره وضربلره
وبوغاز اغریسینه مفیددر فندوق اغاجی هر یرده بتمز بیابان
اولوب قومسال یر یا طاشلو یر سور اکا کوره یرده اویانندن
اراقه دکلدر تا که بیمش ویره بودامی کندوسی فداغی دیکلور
بادم وجوز کبی زبلنمکه محتاج دکلدر کندوسی اوج دانه‌دن
بشه وارنجه بر یرده وفداغی دخی اوجدن بشه وارنجه بر یرده
دیکلور وفداغی دخی اوجدن بشه وبدیه وارنجه بر یرده
دیکلور یا شقه دیکلسه طوتمز وطوتسه دخی حاصل اولمز
مجربدر خاصه‌سی قبل الطعام یسلر اما چوق یمیه‌لر زیرا
بارددر افساد معده ایدر اوستنده اولان قابجق قابضدر
واغاجندن افعی وعقرب وزهرناک جانورلر قجر برکیسنه
الندن فندوق اغاجی کتوردسه جمله‌سنک ضررندن امین اولور
برکز چبوق ایله افعی اورلسه فی الحال هلاک اولور فستق

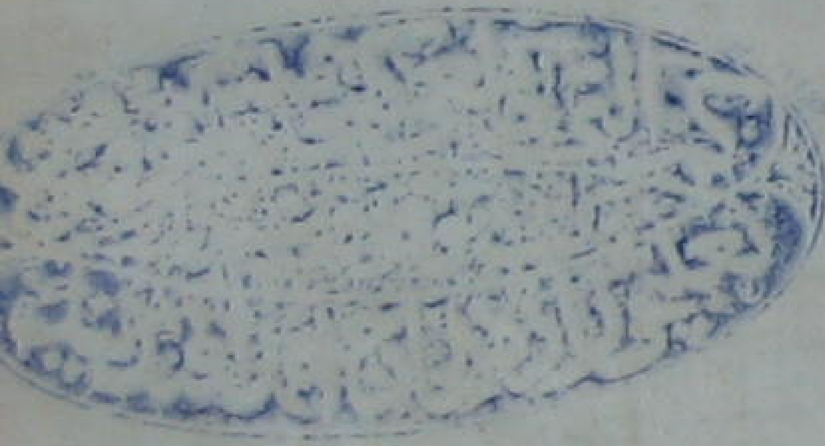
بیابان

١٦

بیابانه بکزر طاشلو وقومسال یرده اولور حتی کوکی طاشه
واصل کلسه دلر کچر کندوسی فندوقه بکزر اوستنده اوج قابلوجه
اوجی سودیجه وایچ قابی قزلجه وایچی یشلجه اولور ویادغریب چوق در
دومنم بعض یرده ازوار در صاقز اغاجنه اشلنور اغاجی دخی
اکا بکزر بودخی کندوسی وفداغی دکلور بر یردن بر یره نقل اولنسه
کوکیده طیراغیله نفیس اولور اما بتدوکی یرلره مشابه یکر کور
ساقز اغاجنه اصل یرده بترسه اولدخی ایلدر کندوسی بادم
دمانندر دکلور وفداغی اول اذردن اصرینه دکن دکلور قطع
واشلمه‌سی کذلک خاصه‌سی طعامدن صکره یسلر طبیعتی قابضدر
جکری وطلاقی افساد ایدر چوق یسه مصلحی شکردر وعسلدر
بودکه قوت ویریر کستانه که شاه بلوط دیدکلری اغاجک بیانده در
بودامی فندوق وفستق کبی بیابانه بکزر کوبرم سز یر سور کندوسی
وفداغی دیکلور دکر اولور دمانده قره بلوط اغاجنه اشلنور
وقیین اغاجنه وقزل اغاجنه اشلنور اما یرمه اشلمه کرکدر اشلوجی
اشاغده بیان اولنور انشاء الله تعالی خاصه‌سی عقلی زیاده ایدر اما
چوق یینسه معده‌یی افساد ایدر وباشنه بخار چیقر مصلحی شکردر
اما بوغازه وکوکسه نافع ایدر قره دانه سیاه اوزوم ایله یکرمی
دانه کستانه یبوب اوزرینه نسنه یمسه یاتسه عقلی دوشنوز
ایروب دماغی پاک ایدر اما چوق دومی قتنه اولورسه بترز بکسوز

کندوسو وفداقی دیکلور قبوغی بر مقدار شق ایدوب اول آذرده
نیسانه وارنجه فداقی زمانیدر کندوسو خمسینده دیکلمك کرکدر
بر یوزینه کلنجه صوغوق اولمیه صووقی سومز خاصه سی کندوسو
چوقه بیننه تحریك نازله ایدر مصلحی پیلزردر اما یانجی قوودقه
اغرسنه نافعدر **طوت** دیکمك بیاننده طتلو طوت انواع کثیره در
اکشیسی بر نوعدر اکیسنك بره جکرده کی وفداقی وقاکر تماجی
وقره تونك چبوغی دیکلور توقی بر طاس ایچنده الیله ازب ایسه
بولشدرب یابوداقی کبی اکلودنتکیم انجیرده بیان اولندی فداقی
کوك لرینك اوجی کسلور دیکلور چوقه لوزم دکلدر وقاکر تماجی
وچبوغی کسدوکی کبی یابس اولمدین دیکله اصل وقتی شباطك
اونی ایکیجی وکن صکره آخر آذرده دکندر نیسانك دخی بر قاج
کونی اوایلنده دیکلسه اولور یایلده اولور یرده اما ساحلی
کوزن دکمك اولیلد صوصور جمیع علتی صووبر مکله زائل
اولور ودبخ وکوکی آچوب قوح دوکمك ایله داحی مرضی دفع
اولور **خاصه سی** اکیسك بره جکرده کی هضم اولمز غلیظ در
طتلوسی حاردر معده افساد ایدر اکشیسو بوغازا غرسنه
نافعدر وجکرده اولان قوردلری کیدرر اکیسی بسیه طعامدن
اول بیمك کرکدر **فصل اشجاری قطع ایتمك بیاننده در**
اهل فنوحك اکثری قتنده هر آیلك نصفندن اخرینه دك

کیبجه

کیبجه قالینجه زمان قطع جائزدر دیمش آشمه زمانی کیدنك اوله
بلکم اصمه بودامسی زمانی آذر ایچیده اکر قادیر بر یانی وو ارجه
اولورسه سکز بوغندن اول ایکی بوغنه وارنجه ضعفنه وقوتنه
کوره قیوب زیاده سن قطع ایده سائر اوزم لرده التی یدی بوغندن
سکزه وارنجه قیوب زیاده سن قطع ایده ایکی قوتلرینه ضعف اولسه
قوتلوسی قیوب ضعفنی قطع ایده اول قودیغی قویرك باش قویه
ممکن اولدیغی قدر بلکه اصمه نك قودیغی قطع اولنسه یکرکدر
تاکه صوغوقدن ضرر کلمیه باغك اولنجه قوتی چوقه قوتنه کوره
اولور قوی ایسه اوج کوز ضعیف ایسه ایکی کوز قویه لر الحجه
یرده اولدوغی چبوقت اکر باغ ایسه اکر هر کلو ایسه دورت بش کوز
قویه لر اما اهلندن کوردکلر لوزمدر بلکه اکر اصمه در اکر باغیدر
ملحقکه اکا طهره دیرلر کمسنه کوردکی یرده کزلوجه آچی یا یجی
سوروب یاخود باغه یرا یچنه اولوب بوخا کبی ازدب یاغه قرشدروب
طهره یه سورسلر یا صغر یاغی قودیغه قاتی سورسه یاخود باغ چبوغی
کول ایدوب زیت یاغینه خلط ایدوب سورسلر اندن صکره اوك
طهره ایله قطع ایتسلر جمیع افاتدن وبوجکلردن سالم اولور
ودخی بلکلکه اشجاره قول مقداری ودخی اینجه اولوتجه
دکلور دکمك استسلر اوج دانه ویا ایکی دانه صانع بوداغی
طوغری اولوب بر دقارش مقداری اوزنجه قیوب باقیسن

کسلر بعض دیکلر ودخی معلوم اولدکه یرلشمش محکم اولان
اشجاری داخی بوداملیه اوزمدر زمانی تشرین اولدن آخر آذاره
دکندر بعض حکما اولکر بیلدزی دوشمزدن بری اول بوداننه زیاده
تندرست اولور دیمشلر وشول بوداقکه برینه داخی مزاحم ویروب
صقمه انوک ضعفی وقوی ایسه اشاغه بقانی وبوقری میل ایتیوب
اوزادی اغاج اراسنه طوغری کیدن نه کسلر واغاج ایچ یوزنه
میل ایدوب ایچرو کیدن واغاج اوزرینه بتوب اشاغه مائل اولوب
وددسک کبی بوکولوب ویا برقرشوب یوقرو اوزامیان بوداقلری کسلر
واوزون وقالین بوداقلرین بعضی بوداق اولور بترنه طشره چقار
بلور ونه اوزار وبعضی وار درکه ایچنه اولور بوداوه اراسنه
اوزانور دبنون کسلر وبر اغاجک اورته یرنه کی بوداغی سائرلرندن
زیاده اولوب جیقه کیبی اطرافنه اولوب ممتاز اوله اکا
اودمان دیرلر طوغری سائرینه دکین برابر کسلر واو کسدوردن قورر
اول زمانه دکین اغاجک بو فائق قوتی الور ودخی بیلنه که
امرودک دائما بوداقلری طوغری چالنه والمالرک کذلک غایتده
تندرست اولور سائرلری بوینه ایسه اولور اما بو ایکیسی
زیاده نافعدر بر بوداقکه علتی اوله آنی قطع ایدرلر وشول
اغاجک سائرنک اول ضرری اوله انوک بوداقلری طوغری
وضعیفا بوداقلرینی کسوب تخفیفا ایدرلر زیرا علامت علتدر

شویله که

شویله که تدارک اولنمیه تیز جان قورور حتی سوددیونه حکیم جمله
امراضنه علاج انفع اولورکه قطع اولنه تاکه تازه فلسلر ویره
زیرا قطعده قوت کوکه وارر اصل قوی اولیجه بالطبع امراضی دفع
ایدر دیمشلر وبوندن غیری بنه که قطع ایلدکده شول وجهله کار دقوقه
نسنه قالمیه چاوه دبندن کسه کیدن ره قاب زحمتسز بودیه خوب
اوله اکر وستره ایله قطع ایسه دیشیرچه محکم اوله تجه قائده
وبرمقدار یانندن اغاجدن کسکین بچاق ایله کیدره دیمش
یری رطوبت الوب ضایع اولمیه تیز جلک کسلن یری قاب بوره
عسرت چکمیه زمان قطع اول تشرین اولدن آخر آذاره دکندر
بو قاروده بیان اولندی وداخی اوزره نقصان ماهنده اولوبحت الارض
ایکی بعض حکماء خلافت ایوک اولندن اوج کیجه سی کچوب آخرنه (?)
اول برکیجه قالنجه جائزدر دیمشلر همان عوا یلدزی طوغمزدن (?)
زمان اولمیه دیمشلرخواننده بو الپی کونه بهرحال ضرری دفع
ایدر دیمشلر الله اعلم فصل اشیمه بیاننده در برصنفی برجنسه
اولندرمه برقاچ توغور بربیو کوزاشیمه سیدر بیراقه داخی
انوک اوسلوبی کبی در غایت کوزلجه بیلدن اولان ساخنده اولور
بیراقه داخی انوک اشبو بیل حاصل اولان فلسدن النور کوز اشیمه سی
شباطک یکرمی سندن آزرک اونندکین الحاصل قابه صویورویوب
اغاجده قوبوقده اشلنور بیراقه داخی اواخر حزیراننه مختص ارب

صاردوغى زمانن اغستوسك يكرمجى سنه دكى اشلنور اسلوبجه
ايكيسنك داخى بردر قلم استدكلرى بوداغى كسلر دبندن اوچ كوز
يوقارو اوصنده اوچ كوزدن غيرى اليجه اشغه ده اولان كوزلرى
كسكين ديش بچاغى يا قلم تراشى ايله كوزدن بر برمغه يوقارو ويرده
ابتدا ايدوب كوزك اطرافنده برمقدار قابغى جبوغنه كوره ديكه
اشاغى قلم كبى كسوب قابك ايچنده اولان چوبچى چقاررقاجى باشنجه
دوكه‌لر شول وجهله كه كوزلى قابغى زدلنميه‌لر اندن صكره كوره‌لر
كوز تمام يرندن طولودمشى ايسه ديدوكى اغاجك صاغ يرندن قلمى
جانبندن الديسه اول جانبدن اوقوديجه اوزن ديلك اشاغى
قلم اوزنلوغى قدر چيزوب قلم مقدارى قاجى قالدره اوتوق اولمية
طلوب ضايع اولمية همان مماسى اوله اوزن ايچنه ادخال ايدركى
قاجى بوكميه اوزن صكره يا پاموقه ويا يوكه ايلكى ايله برز ويا چوول
پاره سى ويا اخلومور قاجى ايله صاره‌لر اوزن كونونجه صكره كوره‌لر
يا پيشمش علامتى واريسه برمقدار صاردوغى كوكشلده طوتوب
تمام اولدقده صاردوغى كيدره برداخى اشلمه فقير تدبير ايلدم
قلم الوجه بوداقدن الدوغى قلمى اشلنوب كسوب كوزدن
يوقروسى اشغسى بر پارمق زياده قيوب ايكى جانبندن برابر
ايچ چوقلك ايره كوز اولان جانبنى اكوبعده قاب ايله چوقلدن
چيقره نارنكانه اول قاجى ديدوكى اغاج اوزرينه قويه الكا كوره

اغاج قلم حنتلمه ماردتن طوتوزندن
بكر عشنه قدار حنتلنور يازمه
كرتقب ار السنة

جزب

جزب اغاج قبوغنى آچوب چيقار دوغنى كوزنى قاجى ليه برلب
قويه بكه سهولتله كنار جكلرين ايچرو ايدركى اوله الشدره بعده
صارتمخ ايله صاره بو اساوز تخلف ايلمز زيرا اولكيدك قاجى
ادبوقى آچوب وقلمى واوجى اوكات اولمسوب واكلنوب تعب چكلر
بو اسان وهم مقبولدر برداخى ذكير اشلمه ديرلر مثلا برمافه كبى
برتازه بوداغى كسوب اوچ قلم كبى جالوب اوغللنجقلر سوكتدك
سببى ايدركى اول قاجى كسوب اول بوداقدن چيقوب انوكى مثلى
بوقوانك قابى چيقاردقدن صكره يرنه داست ايدرسن ايكى قاب
بربره كلدوكى يرى بال مومله صيواميه داخى جايزدر صارغو ايله
صرمغه دخى جايزدر اكر اوكاتجه يا قيشورسه شويله قوسنه دخى
اولوركنش تأثير ايلمز يرده اما بو بوالما وامرود وكراس وقاجى
قالن اولنه مخصوصدر وبرداخى يارمه اشلمه در اوسلوبجه اولوركه
بربرماق مقدارى قالن فدانى يردن برقارشدن يوقارو صاغ
يرندن اكر بيوك ايسه بوداغك يوقارو بقوب صاغ اولنيلرنك
اوجلرن دستره ايله دوزجه كسوب بعده دستره دشى دكى يرلرن
كسكن بچاق ايله يونوب دوزجه ايده‌لر اوقودكى بر بچاق قيوب
بچاق دوكدوكى ايله بچاق اوقه سى وره‌لر اغاج قلم آرا ايكى
شوه ايده‌لر ايكى برمغه مقدارى اشاغه اينه بعده قلمك بچى يلدن
قلاو اكى سيله تاز سى الوب ايكى يرك يونوب بچى يرندن اوچ كوز

قویه سی داخی بو وجهله اولورکه اغاجوک ایچ یاننه کلن ایچه
یانی بچاقله یوزی قوراوله طشره قابی جانبنه کلنلک الخی یارلی
یرقدر اوله قاب قابه لب برلب اوله واوزنلوغی شول اولی یرقدر اوله
ایکی دانه قلم اینی برك برجانبنه وبرك برجانبنه قویه لر راست ایده لر
که اوالی قالمیه تمام یاتشه اما بچاقله ایله یاردقدنصکره آیه دموری
کبی بردمور جلیک ایله یاخود قزلجه اغاجندن اتوکی کبی ایدوب
اوزتماسنه نازکانه فقه بچاقله اجدوغندن ارتوقه یارمیه لر قلم
اوخالنه آسان اوله قلملری یرلشدروب الشور دقدنصکره چکب
دمورکی جیقارالر سهلجه ملوم اولمق ایچون زیت وشیروغن یاغیله
خلط اولنمش بال مومی اول آیه دموری کبی اولک چوجق جیقاردی اغاج
اراسنه قلمی صیقمه سی دیو جوکی یرنه برمقدار بینه قودقدنصکره اول
اوکسلی اغاج وقلملرك الشدوقی یرلری مومیه لرتا که صوکجی
ضایع اولمیه وتعمو دکجیه تعبدن جوقه یاکجه بارسیله اوزدی صاروب
واول صاردوغی اوستو بیله ویا اغلو مور صابی ایله صقجه
محکم باغلیه سن بر باره داخی ایکی یانی یاروب یوقاردن اشاغه
کچوروب الخ دخی صارصلرتا که تعمو دکجیه یاریلی یرلری ایجتمیه
اصمه اشلمسنك یارمه سی بیانندہ در باغ واصمه اشلمسی
یارمه اولور فلیس اولور وکوز اولور اما اصمه وباغوه یارمه
اشلنسه اغاج کبی صوقه آجیه وقلمی قیصه ایدلر انجه برباد موم قور

اینجاولد

اینجاولد اغاج کبی اوزون وبریاغی آزوبریاغی چوق شول اولمیه
اولسیجه صوچی ورطوبتی کیدر ایچی بوشی قالور هوا کیرر غیری
اوسلوبجه ذکر اولن کبیدر ودخی بلنه که اصمه یارمه اشلنسه
شباطك یریجی کونی جمرهٔ اول دوشر انك صکره مارتك واریجه
اشلنه زیرا صو یورور وکده اشلنسه صوچی آقر ضایع اولور
فلیس اشلمه سی اولورکه تازه فلیس برمقدار برکجه اولوب
صارلمغه ویردکی زمانی ایکی شول ایله لر برفلیس داخی ایکی
جانبنی برابر قلم کبی اوله اول شول اولان فلیسه صقوب اوستنه
صارلر نازکانه ایکی برك صارلمیه صقلمیه ویراوه اشلمه
سندن کوزی الوب قلم کبی یونادلرلکن اغاج کبی اچندن اغاجی
جیقاروب قابی قالمز نازکوره قابی ایله قورلر اشلرلر کوز اشلمسی
اولورکه اشلیه باغ واصمه نولك ادی قدر اولوقده کوزل
کیدروب دیله دوکان اصمه دن انوك کبی بر کوز الوب باله باتورت
یرینه قودلر افضل یارمه دریرع یقیی اشلنوب بعضه طالدره
بجب خوب اولور وبر داخی جمیع اشجارده قاب اشلمه در اولداخی
بلك قدر ودخی یوغون فدانی یاخود یوبوکی اغاجده اولور
بو مقوله یوداغوکی یوقاروبه مائل اولوب صاغ اولنلرکی
اشلمغه قابلدر قابی کوزل یردن دستره ایله دوزجه کسلر
جیلدیرلر ایچ یوزیکی دوز طشنی سی یومر وجه قلم تراش رکیدن

دموددن وکموکدن ایدلر ایریلو اوفاقلو قمله کورن اوجی سوکری
کسدکجه تدریجیله اینلوجه وقالنجه اولور صکره انی اولک
کسلمی اغاجلی قابنه صوقودلر اوچ دورت یردن اغاجه کورن
بعده انی چیقاروب قلمی انوک رحمندن یونادلر طشره قابی کیدرمزلر
ایچرو سنک اوزن کیدرنجه یونادلر اول قلمی میل یرینه قودلر شویله
کرکدرکه راست اوله اچلی یرکیلی اولوب قلم کچرکن اولمیه
هب قلملری قودقدنصکره چب چوبن سنه کچه یاکیه یا اسکی
چوقه یا چول پاره سیله بغلیوب کسلمی یردن ایکی اوچ پارمق
مقداری یوقارو قویه لر ایچنه یمشه طبراق ایله طولدوره لر
قلملر طولو یوسن یرصو اوچیله تارکانه طولدوروب وصله لر طبراقه
یوقارو اینجه ایکی کوز اوله حاصل قلم یولنده یردن یوقارو
اوچ کوز کرکدر اندنصکره اول صادخوتی داخی اوزرندن اوجلو مور
قابجو یا صودولوجه باغ دیرلر انوکله محکم صارالر بلیندنصکره
چونی بوداقلرده اولمیه اولسیدر ایری اوزره دخی اولور ضروری
زمانی اغاجه صو یوردوب قاب تمام اغاجدن ایرلدقده اولور
شباطدن یکرمی سندن اذرکن اوننه وارنجه اما قلم مقدم
النور حفظ اولنه اغاج چیچکلنوب ویبراقلندوغی زمانده
داخی اولور برداخی چیوقه اشلمسی دیرلر بر اغاجدن جمله بوداقلری
حالی اوزرنه قودلر برنزن برذراع مقداری یوکسکده یردن بش الجه

بارمق

بارمق مقداری اینلو چب چوبن قابجی کسوب چیقاردلر یرینه
بارمق کبی دلدکلری اغاجدن بوداقلری کسرلر اوقادن
ایکی شوله ایدلر یونه لر اوزنی کیدنجه اوله که قاب ایچندن اوجلری
صوقله اول صوقلمی قور یبر جکزی یونه لر قابی کیدرلر
تاکه ایچرو کیروب قاب قابه راست اوله چب چوبن چوبن قاب
یردن یوبیه چیوقه ایله برینه الشدوب طونادلر بربرینه
اوناده دوز اولور هیچ فرقه اولمز بعده اشاغی اوجنه ونیوقرسنه
شیرلو غنلو بالچو سورلر چیقلر اراسنه سورسه داخی
اولور اوزرینه هیلک چاموری طولدوروب اسکی کچه وچول چوقه
پاره سیله اوزرینه صاررلر اکنجی بلندن اول چیبوقلرکه عینی
یبراقدر مسوم وررونجه دورلو اشلمه واردر بونلر کفایت
ایدر سائری داغ داغنه در اصل پارمه وییراقه اشلمسی در
قاعدهٔ کلیه دن هرچکردکی مشابه اولان بربرینه اشلنور واشلمه
اهلندن اصلی ایله کوردیلک کرکدر کرچه بوقدر تقریر تحریر اولنور
اما قلم یونماقده وادخالنده در دلله کسمکده چوق حال
واردر اما عاقل اولان اسلوبی بیلدکدنصکره کندوسی خوب
تجربه ایدر عارفه اشارت کافیدر ودخی بیلمک کرکدرکه یبراقه
قلمی الوب همان صو ایچنه قونه اشلمغه مباشرت اولونه تاکه
قاب قوریوب آچلمیه لوزم کلیه اما پارمه وقاب قلمی شباطده

اول اصنجی کونی اشجاره صویودر شویله بلنه شباطدن اولندن
صویورو مدین اولر البنان قلم یرینه صارلوب طپراقن صقلنه
یوفقه یره کومه تا که قورمیه اول طپراقه اوزرن نمناک
ایدرلر لکن چوق صوده کمیه لرحاجت اولدوغی زمان اشلنه
یارمه اشلمه سندن اغاجه صویودیمزدن اول کون اول مباشرت
اولنه صویورودکده قلم یرینه هیچ تخلف ایلمز اول قلم النه جق
زماننده دخی کافراتی ویبیزن قودوغی زمانوز وبریردن بریره قلم
کوتوردمك البته لازم اولسه ایچنه یارمه قاب قلمی ممکندر قلمك
ایکی اوجنه بال مومی یاپشدروب بودیه لبعد برکیجه اچنه صاره
صواطو قتمیه قره الکی کونلك یول کیدر ضرر اولمز وادخی
یرده چقادب اشلیه لر برایکی کون توقف لازم کلسه یوقروده
ذکر اولنان کبو طپراقن صاقلیه لرهرنوکه قلمی اولورسه دوبر
همان هوادن حفظ اولنه وقلم دخی یوقروده بقوب یوبراز
جانبندن اولی بوداقدن اوله قاشوه صاجی کبی ودخی توغوجی
اولوصحیح اولوا سکی لکی قادشوه اولو اشلنه یوقروده ذکر
اولندوغی کبی تندرست میوه دار اولور باغلر واصمه لرک
امراضنی بلدرر وعلاجنی بیان ایدر بوداغی برقاچ اصلدر
اصل اول اصمه وباغنده در وباغ واصمه وسائر اشجار قریجه
وقورد دوشسه بکمزنی غایتده صرب سرکه ایله برابر ایدوب

قادشورسه باغ واصمه چبوغنه سورب اول چبوغی وبلوط اغاجی
یاقوب کول ایدوب اول کولی صغیر سیدوکی ایله قارشدرب اصمه
واغاجلرك کوکنه دوکب یاخود صغیر سیدوکی ایله خمیر کبی قاردروب
قارنجه اولوبی بوداغه واصمه واغاج کوکنه دوکلر واکر باغ واصمه
ضعیف سقیم اولورسه کچی بیلدن کسلمش باغ چبوغی وباغ یپراغی
وبلوط اغاجی قوروس یاقوب کول ایدوب بعده برچناقه ایچنه
لمتلو دره صوغی ایله اول کولی قارشدروب ایکی قوجی ایدیه لر
باغوکه واصمه نوکه ساقنه وغلیظ بوداقلرینه سوره لر وصاع
حکیم بیونوشاد افضل علاج اولورکه ذکر اولندی کبی اتماحردن
دونمش صرب سرکه صویرینه اوره کبی دیمش اما طاهری
کیفاعی آدم بولی صاجه لر دیمش ضعیف حکیم ایدر صواب اولورکه
سقیم اولدی باغی یره برابر یوقرو قوپوب باقیسی واصمه بر ذراع
یردن کسوب دبنده اولدی طپراغی الوب قادن واوردکدن نحیرچی
میوانک دبندك تفتیشی میسر اولورسه دبل سبه لر اما اوکه
نافعی اوزم جبره سیدر وصغر وقیون دبلیدر دبل لندکدنصکره
لوبه تازه فسلرویرد قوی اولونی الی قوپوب ضعیف اولونی
کیدرلر اکنجی یلده برغایتده ایوسی الیقویوب باقیسی
منجل ایله قطع ایدرلر دیمش بوجمله دن راجحودوداغی براصمه
قوروبغه میل ایلسه کرکدرکه اتوکی دبی آچوب آب خانه ده اولان

چوکابوق قیاسا برقوغه طولوسو چیقاروب دبنه دوکسلر
تازه لنور وقوتلنور مجربدر اوزم ومیشه آغاجی دوشسه
زیت یاغنی بعضسنه دودسه عیریسی برده یمیه یاغ واصمه
صوغوقدن خلاص اولمیه ایجون ایکی دانه یاغ چبوغلی یاقوب
کول ایدوب اول کولی وبرمقدار خمره یاغ قاریشدیروب اقی صودن
آلوب بوصمه سی شیشه نك اغزنی آچوب یاغ اوراسنده کوملر
اغزنی آچوقله کوکه قرشو قوسلر خلاص اوله **فوائد اوزوم**
اوزملی شیره سی چوقمیدر بلمك دیسك بردانه اوزومی صالقمندن
قوپره سن اکر شیره سی قوبدوغی یرده قالورسه ازدر اکر شیره دانه
اوصنده قالورسه چوقدر اوزومی تیز پیشورمك استسك بوره
دیرلر براو نور اتمکه قودلرانی یاقوب بعده سحق ایدوب صویله قاریشدروب
بو دوج کبی اولب بوداغنه سوردلسه تیز پیشنه اوزومی چکردکسز
ایلمك استسك چبوغی دکسلك کرکی یره برابر کله جك یره دکین
شق ایدوب ذرملیه سی زیاده کسکی بجاقه ایله اویا کسه محکمی
ایسه کوکی اولدجه یرکردمجی برز شق اوله یرکی اچنی که اوزیدر
چیقاروب یاکه ایدر سی بعده شق اوله چبوغی کیرو بربرینه
یاقشدروب سوکوت قابی ایله صاروب اوزرینه تازه ضعیرتسی سوروب
دیکه سن اوزم چکردکسز اولور اندن حاصل اولان چبوق اوزومی
یره دکسلر اوزم چکردکسز اولور اما آطه صوغانی اول شق اولان

چپوغه سوریلوب دیکلسه غایتده ایودر ودخی هر سکز کونده
بر شیره یاخود بکمزه صوقلوب اول چپوغلی دبن صوولیه دکلر
ودخی براوزملی رایحه سی مسك ویاخود سائر طیب کبی
ایلمك استسك چبوغلی یره کومولجك یرنی شق ایدوب ایچنه
دیلدکلک طیبدن قویسی رایحه سی ایله اولور ودخی شول اوزمی
یرکن برمقدار ایچنی چیقاروب قند قصکره ترباکی ایله طولدروب
یاخود نوش دارو ایله وسائر معاجین ایله طولدرسلر اول شق
اولدوغی یری سکوت قابلق ایچیله محکم صیقجه صاره لر وهر کونده
برکتره کوکی صواره لر کاه کاه ترباقه ونه معجون قومشلرسه
انوکله صوبیله ازوب صوارسه اول اوزم ویرایحی تریاقه کبی
ذهرلو جانورلره وجمیع تریاقلی سائر معاجینك هر نه نفعی
وار ایسه اول اوزومده دخی همچنان نافع اوله باذن الله تعالی
مجربدر هر اصمه توکی دبنه اوچ دانه کجینك اوچ دانه بوینوزینی
یاغمور کچلك محکی اوله دیو اولمیه بربری یانینه یقین کومه
اوزوم وافر اولور **فصل اشجارك امراضی بیانده وعلاجی**
بیانده در اولا معلوم اوله که اشجاره مرض صوغوقدن
واسیجاقدن اولور بعده قورد یا ضعفدن قوردو دوشر کیدرکه
هلاك اولور بوغاز کوکلری اولور یره یقین طوپراوسنه کیدر
کاه کاه اولور که اوجی پروزینه چقار اول کوکی یازنی قرادت

شمسدن ایصینوب انوکه صحاوه صوقجی اغاجه سرایت ایدر
انوکه سببیله یبوست کسب ایدر ضعیفا ومریض اولور
وقیشن یرطوکادیره یقین اولمغیله یرصقلور طونکون زبون
اولور قیشن کوکه سجاغندن قوتلو بولینور حرکت ونشو ونما
بولجه زماننه اول زبون کوکه عملندن قالوب صوقجی قوتنه حرکت
ایده مز منتقض اولور اول سمت معلول اولور نتکیم آدمه صوق
کچسه بدن صقلقدن طمرلرده دم قوی حرکت ایلمز طورماغله
منتقض اولور اعضایه کسللک کلور حرارت جمله بدنه سرایت
ایله محموم اولور تاثیر کورن چوقه ایسه کیدن رک هلاکی اولور
آز ایسه علاج ایله خلاص اولور قان الوب دم حرکتنه مدد
ایلیک ودرلوب اعضایه ملایمت کتوروب عروقجی تحلیل ایلمک
کبی ودخی معلوم اولدکه اشجارک احوالی اوراقدن معلوم اولور
نتکیم انسانک مرضی نبضندن بلنور خزان زماننده نظر اولنسه
اکر براغاج اقراننده اول خزان اولورسه مریضدر ودخی
مرضی نور بلملک دیلسلک خزان زماننده کوره اکر بیراغلک
اکثری بلوطی دنلک ایسه قودمغه میل ایتمشدر استی کچمشدر واکر
بلوطی دن دخی آچوقه بوزکبی اولورسه اول دخی صوسزلقدن
حرارتی ویبوستی اول مقدار معتاددن اکسلک ویاخود صو
ویرلمکدن چوقجه ویرلمکله بوقسم کاه اولور کاه تارخ لنور

اکر نباه نبال اوجه اولوب رنکی بر صبنس اولمیوب مخلوطا اولورسه
قورودیجی واردر وبوداقلری ضعیف اولوب کتدکچه بوقاروسی
قورولمکدر واغاجک بربرینه ساقندن وبوداقندن قرارمش
یر اولورسه یاخود رنکی متغیر ویبرقه قورو کبی اولوب مجلا
اولمزسه اکر بیراقی مور کبی اولوب وبوکلمش اولورسه کوکی
طاشه واستکلمشدر بوکلمشدر یاد جیرکه اولمقدن حرکت
ایده مامشدر مضایقه کورمشدر یاخود یوقرده بوغوزن چوقه ویروب
ساقی انجه اولورسه کوزنمک کرکه مضایقه ده در امراض ظاهرده
اولمیوب مخفی اولورسه حالی بویله اولور ظاهرده قورودیجی وقورد
بیدکی یرلر کوردینورسه ضوبدر اکا کوره علاج اولنور فرضا قوردی
کسرسلک برنج ودمور تل صوقمه ایله اولورسلک وبجاقه ایله
یاروب چیقارسلک هلاککی ایسلک بربردن کرو وظاهر اولور
انفع اولور که کوکی آچه سن کوره سن اکر بر یوزنه یقلی ایسه
کوکلر وارسه قطع ایدوب وطوپراغی کیدروب قعر زمینه ایمینلرک
قطع اید سن صکره اولدقچه اراپه سن کوکی طاشه اوغرامش
میدر وبربرینه مضایقه ویرمش میدر کوروب اکا کوره تدارک
ایده سن امراضنده تفصیل چوقدر لوزم اولدقی بیان اولندی
محصل فی الجمله فهم اولندقده اهل فلوحه معلوم در اما
اهلندن کوزملک کرکه همان علاجه مباشرت ایده سن

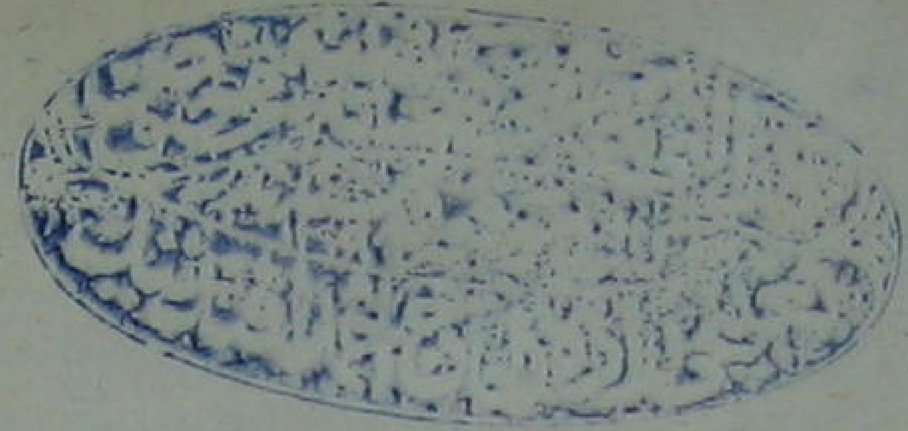
فصل معلوم اوله که هر میوه کیم چکردکی برله اوله بادم
وزردالو کبی اصلاح اولنوب حل اولنسه قو نصفکره نصف
کول و نصف زبل قرشدروب چکردکی یومشق اوله میوه
اغاجنه انجیر و امرود کبی علاج اولنه چکردکی یمشق میوه
ایله کیرو چکردکی برله میوه اغاجنه علاج اولنور کوکی قازنوب
کول ایله دوکله اوزرینه صو قویله زیاده نافعدر حکماء فلوحه
منتقل در کلب بجنس بردستیه قیوب اوزرینه آدم بولجی و بهایم
بولجی دوکلسه اغاجلر قوردولغی معلوم اوله بوداقلرینه
صاچلسه نافعدر و براغاجلر قوردلی اولسه یا برعلتی اولوب
یپراغی رنکی متغیر اولسه قلم زنجاری محکم سحق ایدوب اغاجه
صو یوردکی برنوردجی ایله اشغه دن یوقرو محروف دله سن
قیناپوب اوزرینه دلدن بعده قلمی زنجاری ایچنه طولدره سن
اکر علت کوکنده ایسه دلوکی یوقرودن اشغه ایده سن تاکه
کوکنه اینه اما کوکه صو کتدوکی وقت ایدی کوز آینده اول
بهارده یوقرو کیدر کوزن کوکه کیدر موسمنده اوله اغاج قوردن
قرماق ایچون صغر اودنی قودرد اوله یرلرنه اکر معلوم دکل
ایسه کوکنی آچوب کوکنه و بوداقلرینه سوره یا خود کوکرجن
ترسی صو ایله یوغروب طلا ایده قسطوس حکیمدن منقولدر
مریض اغاجلر برجانبی برقارشی انلو ایکی قارشدن زیاده چوقود

قازنلر اول چقوره آدم و بهایم بولی دوکه کوکلری شجره
و بوداقلرینه سوره لر قوداقلی زمانده صو و یره لر یاخود تازه
صغر زبلی دبنه و بوداقلرینه طلا ایده لر صغیریث حکیمدن
منقولدر مجربدر جمله اشجاره نافعدر صغر زبلی و آت تزیکی و کراس
و فستق یپراغی و علاج اولدجق اغاجلر تازه یپراغی سحق اولنه
برجزء برابر اولوب بربره خلط اولنه بعده برچقور قازوب ایچنه
قویلر بعده تبول اولنه و دره صوقی دوکله و اکر میوه زیاده
طتلو اولمق مراد اولنسه تبول اولنمیه اکر ابراد ونازلر
اولسون دیسه لر تبول اولنه برقاچ کوزه تبول اولنوب و صو دوکله
تاکه آخر متعفن اولوب قره لق شکلی باغلیه اندنصکره چوقود
ایچنده ایکی ایکی اوچ کون دکلی اداز اول یاکا تو باکادو ندره لر
قارشدره لر اندنصکره چوقوردن چیقاروب بیرلوزنه یایه
قورو ده اندنصکره دیدکی اغاجلر دیبی قازوب اوکل زبل
لیه شول وجهله قره که اول زبل کوکه ایریشه بعده دوکه اغاج
امراضندن بری اولبمیش طتلو و افزا اولوب ابدار اولور مقدما
حکمادن منقولدر و مجربدر و براغاج که قورو مغه میل ایده اوله
کوز شوبه اچه که هب کورنه اراسنده طپراغی کیده ربه اوقاته
جاقلتوقوم دوکه یریوزنده نراش اولمش طپراق ایله اوزرینه
برقاچ دستی صو دوکله دبی اورته خصوصا امروده زیاده نافعدر

معالجه باد شمالی که پویراز دیرلر اول اسرکن قطعا انجق دکلیه
اکثر اذدکی اوننه دکین اسرشویله که آزده اسمیه نیساندن اوننه
وارنجه اولیل هر اغاج آفاتدن سالم اولور بعون الله تعالی فصل
هر اغاجلی یمشی آز اولسه یاخود ده اولسه یایمشی دوکلسه
یایمش ویرمسه علاج اولدر که بقلة الحمقا دیرلر سمز اوتدر که
بوستانلرده بتر آنی دوکوب صویله ازوب بوطلاج کبی ایدوب هر بر
بوداغلک دبنه سوره یاخود کوکرجین ترسی ازوب بوداقلرینه
ودبنه سوره یمشی چوق اولور هر اغاج که یمش ویرمسه اوزرینه
جرجیر یپراغی آکه لر یاخود قوللی صغایب اکوب بله صوقوب
اوزرنه بالته الوب سرعتله یوریوب اول یمش ویرمین اغاجه
کسدم دیه برکمسنه کسمه انشاء الله تعالی سنه نصکره یمش ویرر
دیه منت ایده هر اغاجکه یمشی دوکلسه بغدای وارنه ایچنده قرا
موعیز تمام اوپه طتوب کحالن بولدقدن کوکی وصابی ایله قوپاد
خلیه ایروب بوداقلرینه نغلیه یاخود اغاجلک کوکنی قازوب
برکچرکه کوکنی چقاروب برمقدار شوه ایدوب برطاشه قصدوب
کیروا اولکی یرینه قیوب طپراق ایله اورتاسی یاخود کندودن
دکلو برطاش اول اغاجه اصه سی یاخود دوشی یمشن اصه سی
یاخود برکاغده بوکلماتی یازوب آصه سی بودر شجرة غرست
علی وسط الماء فاطعمت طینها ولم یسقط منها ورقها

یاخود

یاخود اغاجلک دبنی قازه بوجه ذراع مقداری برجرجنابه
صوا یچنده بیردکول اصلده اندن صکره برکون اول صودن
بویوک اغاجه اوچ دستی کوچجک اغاجه ایکی دستی صو دوکه
انجیر اغاجینک یمشی دوکلسه زیتون یپراغنی دوکوب صوینی
صقوب اوچ کون دکین انجیر دبنه دوکه یاخود ادکک انجیر
یمشن ایپه دیزوب دشی انجیره آصه مجربدر وانجیر اغاجنده
قورد اولسه کوکنی کوردنیجه قازه اندن صکره کول دوکه واوزرک
اوستنه طپراق دوکه قورد هلاک اوله انجیر دوکلسه وکیچ
تیشیسه ایکی اوچ آوج طوزی محکم دوکوب دبن آچوب کوکنه
واصلنه سورلر دوکلمیه وتیز بیتشه وامرودک اکر میوه سی
آز اولوب وقوردلو وضعیف اولسه کوکنده طاش اولمق
علامتیدر زیرا امرود کوکی الی غیر النهایه تعرذمینه کیدر مکر
طاشه اوغرایه اول وقت بوکلور یورینه بقلی ایسه اکر
زیاده دریندره ایسه بلورمز اما اغاجی طاشه اوغراسه
دلرکچراویه اولسه علاج اولدرکه ممکن اولدقجه کوکه اطرافی
اراقدن فلوصت اهلی کمسنه نادکانه قازه طاش بولوب چقاره
ممکن ایسه اکر دکل ایسه بعض علاج ایده دخی اولونور اکر
کوکنده قوردی وار ایسه یاخود یریوزینه قریب یرده ادرقرو
کتمش بوغاز کوکی وار در حرارت شمسدن یبوست کسب ایتمشدر

علامتی اولدرکه یپراغی صاروالغه مائل اولور وکرشلی اولور
وکیجی فنس ویرمیوب ویردسه دخی فنس قصه و بوغوزی صوغ
اولور اویله اولسه کوکی آچوب اول قوردبوکیدن کوکی بولوب
کسملی کرکدر واکر کوکنه وبوداغنه قورد وارایسه علامتی
بوداغی دخی ضعیفا اولوب کتدکجه بوقاروسی کورلمکدر واکر
اغاجلر ویپراغلری دخی متغیر اولوب ویپراغاجلر ساقنده
وبوداقلرنده قرادمش کبی یر اولمقدر علاج اولدرکه دبنی
بوچوقه ذراع یاخود دخی زیاده اغاجنه کوره درین قازوب
واینی هرجانبندن فلاحت اهلی یرقازدش ایدوب خلادم اولان
چرکی دبنه دوکوب چوقوری طولدوره نصف چرک ونصف
طپراغ ایله تجربه ویاخود خلا چرکی ایله صغر ترکی وامرود یپراغی
دوکوب بربره خلط ایدوب بیشی قوری طپراغه آدم بول دوکوب
بول اوزرنه جمع اوله جمله سن بربرده دبنه دوکه یاخود صغر ترکی
اغاجه محکم سجی ایله وبول طپراغنه زیت یاغی چرکیله دره صوی
قتوب بوغوزی بوطاج کبی اوله اندن صکره اغاجله بوداقلرینه
دبنه سوره زیاده نافعدر سائر میوه اغاجلرینه دخی کذلك
جمیع امراضندن واشجاری واثماری سالم ایدر کتب فلاحه ده
مسطوردر ودخی معلوم اوله که قیش امرود والما اغاجلری
دبنه قاریغه لر آقاتن حفظ ایدر یاخود قار صوین دوکه لر

دبنه نافعدر اما ایکی چوقه اولمیه ایکی اوچ بادمه قالی اوله
ایکی اوچ کون انجق طوره اما قار صوینی کتدوکن کیرو صودوکه
وبالجمله بو اوسلوب شمال یلی اسرکی کرکدر شویلکه امرودکه
لذتی اولمیه ویابس اوله وابرار اولمیه ککره اوله دره صوینی
بر باقر قاب ایچنده قیناده بعده اسجاقده اغاج دبنه دوکه لر
بوداقلرینه ممکن اولدیغنه ویپراقلرینه صبحلری طوغوب ضیاسی
زیاده اولدقده هر اوچ کونده بر ایلر دوره کره بعون الله تعالی
میوه سی خوب ونازك اولور لذیذ اولور الما اغاجی ضعیف
اولسه یا قورد دوشسه یا یمشی از اولسه یا قورد اولسه یا
خود یمیشی دوکلسه وسائر امراضی دخی هر نه ایسه علاج اولدرکه
بادم قابی طاتلو واجی اولسون اکر آجی بجی اولورسه زیاده یمشی
دوکلسه صغرك سیدکی باشی ترسنه قرشدرسلر بشرط آنکه انجه
ترکی اوله صو وغیری نسنه قاتلمیه الشدروب ال ایله بوغولدقد
نصکره المانك ساقنه وبوداغنك دبنه سوره لر جمیع امراضی
ازاله ایدر تجربه در واتفاق اولنمشدر اما اولدر دکه شمالك
یلی اسرکی علاج اولنه ودخی الما اغاجی ضعیف اولسه دبنه
کجی قعنی آدم بولی ایله قارشدروب دوکه لر یاخود صغر ترسی تازه
ایکی ساقنه وبوداغنه سوره قوردلری قیرر اما بشرط آنکه مایس
زمانندن اولون ترس اوله والما غایت طاتلو اولمیه ایچون دیبی قازوب

كوكلرین آچوب بعده خمر عتیقه دردیکه قوجه دبنده اولور سوده لر
والما اغاجی دکلور کی کوکنه عسل شربتی دوکسلر بعده دوکسلر
قرمزی ولذیذ اولور ودخی الما وشفتالو اغاجنک دبنه یکده
طقوز کره کوکنه ایریشنجه آدم افشانی دوکلسه قرمزی وابدار
اولور دیرلر دیبلرینه قرمزی کل دوکلسه داخی قرمزی اولور امیش
انارک چچرک آچمیشیکن دوکلسه قلوی ایله قرشوقی قادشوروب
برضلعه ایدوب اغاجک ساقنه یا بر بوداغنه طوقه اینلر ایلیک
بیر اغمنک لوتی و یمشنک لوتی وقتنی صاروب یایمشی چچرک اولسه
لسان الحمل کوزنیک چچکی کچرکنی صابیله بر بوداغنه اصه لر
اکر کلب بجنس بردستی ایچنه بر کاسه مقداری قویوب اوزرنه
آدم بولی وبهایم بولی دوکلوب طولدسلر بر کون بر کیجه طورسه
بعده زبون اغاجلره وسبزه لره صاچلسه جمله آفاتدن سالم اولور
جوز دوحی اکر جوز اغاجنک چچرک آچمیزدن برایچی صدرسه
ویمیشی چچرکی اولسه بوداغنه دوه قانی سورنلر یا صوده
اتمی صوبجی اوزرینه صاچوب وکوکنه دوکه لر شفتالو
وارک وقایسی تیز جودیموب صالغ اولمق دیلرسه لر
ساقنه بورغیله دلوب اوزونی قیاسدن کچه اما اوته یانینه
چقمیه بعده اول دلک مقداری غایت یاغلی چیره دن
چوبی ایدرلر اول دلوکه محکم طقه یه لر شول وجهله که اچی قالمیه

انارک قرلجه اغاجنه
اشلمه صلر اول اغاجه
انار ور دوکره انارک
دانه سی بوتون اوله انارک
دانه دانه اوطه قرنوز
سی اوله

ایجرو اوله قاچی بورنه قوی اوراچوقه طودر وکوکنه بول آدمی
دوکله تعمیر بوستان وعمل شکوفه بیاننده در اولا بوستان
بر که قاون وقربوز دیکله کر کود دیکی کره سودله هر مرتبه چوق
سودلسه قاون وقربوز ایچی قالک وچکردکی از اولور حتی اهل
فلاحه قاربوز بوزکره سودلسه هیچ چکردکی اولمز دیرلر اکر بری
قومسال اولمزسه کلی بر که براولورسه زبل لوزم اولور زبل داخی
دکر اولنمش چارپاده کلیا خنزیردن غیرینک وطیوردن اوردک
وقازدن غیرینک تزسی کرکدر وبر چناقه کوکرجین ترسی بوز
چناقه خاک خلط اولنسه برقاچ ای مخلوط اولنسه جمله سی زبل
ایدر شول یرکه صو یاتوب صکره چکلسه سودلمک قابل اولسه زبل
لوزم دکل نفیس اولور جیک یرکه هارسلر بوز اغوله دیرلر وقره
چالی بیتی یردن چالی کوکی چیقوب سودلسه دوکلک وقربوز
اکلسه خوب اولر قاون عمل اولنوب کوبره لنمش یره اکلمک کرکدر
ومعلوم اوله که قاون خضر الیاس کوننده برآی یاری اول بش
کون اول اکله ود وکلک چکردکی دوز مذکورده نصکره اون بش
کون دخی تجدید کرن اکله مشهوردر دوکلک چکردکی دوز
مذکوردن اول اکلسه قاون اولور دایچه بعضلر قاون چکردکی
صکره اکلسه دوکلک اولور قربوز دخی تازه یلی ایچون
مقدم موخر اکله معلوم اوله که هر اوجاقده که چکردکی الملود

هر دیارده بر ار سلوب اوزره در افضل اولور که صبان دموری
یا چپا ایله بر قارش مقداری دریں اوزادیه خندق کبی ایدلر
اکا بوستانجیلر جیزی دیرلر اول جزیغک بر آدم برینی کناری ایدلر
نه خندقه ایچنده ونه اوستنده مابیننده اوله بشی چکردک طقوزه
وارنجه اوله اکله بتدکده تنفیسی قوی ایسه اوچ دانه سن بر برندن
ایراجاقه یرده الی قوالر اوچ بیراقلو اولدقده بوغازن طولوده لر
بعده اوزادن بیره یا بلغ بشلدقده دخی چپالیوب اول کیدن
زیاده بوغازن طولوده لر ایکی چیچک ویرمیوب زیاده اوزادیه
طوروغنی قطع ایدرلر تا که قوتی کوکه وچچکه واره اکر تازه ایکی
کول بیراغی دوکوب صوبی صقوب ایچنده اوچ کون قاربوزودو [کلک]
چکردکی اصلدب یا تازه کل بیراغی ایچنده قورو بیچه یا قرو بیراقده
بر آی طورسه کاه کاه بیراغنه صو سپسه لر چکردن اکلنجه آنده
طورسه کلر رایحه سی ظاهر اولور وصوسزلغه کیدر ره واکر قبق وخیار
وتورب وشلغم چکردکی سوس کوکی صوینده اصلدب بعده
اکلسه یا خود بال ایله سود ایچنده اوچ کون اصلدب بعده
اکلسه لذیذ یورکی زحمتنه ومثانیه فائده ایدر ماروله وکشنیز
وتورب وشلغم وتره وسائر سبزه لری آی ادندوغی زمانده
دکمک کرکدر اکر تخم لری صغر ترسی ایله خلط اولنوب برکون
برکیجه طورسه صکره اکلسه آفتدن سالم اولور وکلم وماروله

الکلوب

الکلوب اوزرینه انجیر اغاجی کوکی دوکلسه قورددن سالم اولو
بو ایکیسی وسائر سبزه صرتلوم درسندن عنزیل ایچنده طوروب
اکلسه ویا حنظل ویا کبره صوبی ایچنده اصلنوب اکلسه
آفتدن وقورددن وقوشدن سالم اولور تورنج چکردکی یاروب
ایچنه ماروله تخمی طولدوروب قیل ایله صارلر اکرلر ماروله
تورنج رایحه سی اولور هلوکی بوجلی علاوچ قاوون وقربوز
وقبق وخیار چکردکنی بویاله بالینلی کوکی کم عرقه السوس
دیرلر بر کوکرد انوکی صوبی ایچنده اصلنوب اکلسه قورددن
وآفاتدن سالم اولور یا حسلکه دمور دکنی دیرلر وحلیت که
چادر اوشاغی دیرلر صرب برکه ایچنده اصلدوب بر مقدار
صوده خوده دوکوب کرکی دیرلر بیراغی بوکلور قارلشی کبی اولور
اول اولوب وبوجلی اوکی بوستانه دوکسلر سالم اولور ودخی
طوزلو صوده اصلدوب انذنصکره جمله بوستانلره وسبزه
قسمنه ساچسه قورددن بوجکدن سالم اولور ودخی
بوستانک اطرافنه خردل اکلسه بوجلی دوشمیه اکر کسکی
دوشسه بلید اغاجی کوکی کسه سن بواسی اغزنه ویولنه
دوکسلر هلوکی ایدر اکر قارنجه جمع اولدوغی یرده حنظل که
ابوجهل قربوزی دیرلر کوکی قارنجه جمع اولدوغی یرده [یا مشعلر]
هلاک ایدر صغر ترکی ایله قطرانی قارشدروب یواسی

[illegible]

اغزینی سودسلر یا بر قاج قریجه یاقسلر دفع اولور وصغرا ووون
صو ایله قارشدروب تحمی انکله اصلدوب اکسلر حسرا اندن سالم
اولور جمله بوستان و سبزه زاده واکنه کلم صاپجی و کتذر صاپجی
ویا سوسن کوکجی یا طاغ کجیسنک قحی یا قیون وصغر بوینوزنی
شمالی یلی اسدکجه جانبدن یاقوب دوتنی سبزه زاده ایرشسه
جمله مرضدن و بوجکدن و آفادن سالم اولور کبره کوکنی
ویپراغی قیناوب صردمش سبزه یه واکنه صاچسلر تازه اولور
کل اغاجی دمهری ایله اغستوسدن غیری زماننده دیکلور وقاکر تماج
داخی اولور اد قوری چوقور ایچنه قوبالر زیتون و انجیر کبی کوبره
سومز اما یری حشیلی اولسه بر مقدار اسکی کوبره ایله تربیه اولونه
صوسز ممکن اولورجه صو ویریله کل غنچه ایکی شیشه ویا چولمله
ایچنه قیوب اغزین محکم بغلیوب اول بوداقه اکلوب یره کومله
وقت حاجتده چیقاروب صو ایچنه قوسلر آچیلور یا ضود غنچه
صاپجی ایله کسوب بر قامش ایچنه قیوب تاکه باشی چامور
ایله برکیدوب وقت حاجتده چیقاروب اوزرینه اسجاقه صو دوکلر
اجیله کول اغاجی نخود قدر طومرجه کوستردکی زمانده چیقاروب
تکرار دیکلسه کوزده کول ویرر وکوزن دینه هر صباح ایلجه
صو دوکلسه و بوداغی طوروغی کسلر قیشین کول ویرر
اما قرنفل دومی قرنفل تخمندن دیکلور اما فرنکی قرنفل

کوکلی

کوکلی کرکود اول بهاردن وکوزده دیکلور وقاکر تماج دخی دیکلور
انجق کوزده دیکلور اولور یری اوزوم چبره سی ویا اسکی
کوبره ایله تربیه اولنمش کرکود یرده اولسون طغارده اولسون
اوسلوجی اولورکه باغجه کنارینه کمسه چکمنیه اوزادیه
بر یری یاروب ایچنه طوپراغی تربیه ایلدکدن صکره قاکر تماج
قویاروب دبن بر مقدار بچاقه ایله یونا قنادن انزنصکره اوجنده
اوج یپراق قالنجه یپراغی کیدره بعده بر ماغی ایله اول تربیه
اولنمش یره قاکر تماجی دیکه اول قلادن اوج یپراغه وارنجه
بوغازن طولدره اول طشره قلان یپراقلرك طوروغی کسه
یازن نوروز کچوب طوکی اوطادخی زمانده چیقاره با طغاره
ونه یره دیلرسه دیکه واکر کوکلو واکر قاکر تماجدن طپراغی
تمام قودمیه فی الجمله بمذن خالی اولمیه هوا استی اولوب
یابس اولدقجه باری ایکی کونده بر صو ویره بالجمله ایمتیه
انجق اصلنه طغارك دبی دلکی اولوونه قودیبوك اولسه
دانجود وطپراغی اشغه ایدکجه صافی چبره ویا اسکی کوبره
ایله طولدوره بعده تربیه اولنمش طپراغله طولدره دیمشلر
قیشین حفظی اودندن صوقه ویل سوفزا سلوجی اولدر آدم
قوی یا ضود بله کللجه چوقور قزالر اوزادیه چوقور کنارینه تحته
قوبالر طپراقه دوشمیه اوزرن سمر کبی جاتوب سازو تحته

نه ایسه یغمور کجیه اورته لرکاه کاه قالورمغه قابل اولورهوا
خوشجه اولوب آچلدقده اوستی آچوب تنفسی اتدره لر وکنش
طوقنه ودخی کوره لر طپراغی نمناک ایسه قنها اوته صو قویه لر
نملنمك قدر چوق اولمیه اکر طغار چوق چوق ایسه بویله
اینلرکرز ایسه اوبوجاغنده تونون لر شمزیره قویه لر کنش
کنش اولدقجه طشره چیقاره لر واکر چیچك ایری اولمق دلسه
طوخمی دخی چوق اولورسه بعضیسی کیده ره اکر یکتا قرنفل
تخمی قابیله باشو اشاغه دیکلسه قتمر اولوردیرلر **زنبق**
دیکمك بیاننده در زنبق هر زمانده اولورسه
دیکلور اولوسی کوزن دیکمك در وقره طپراقده ایری اولور
بیشوه یرسورکوبره لنسه جائزدر ازاجق ویلده برکره
اغستوس اخرنده یغمور یغارکن چیقاروب کوکی اوج
کون باری برکون کونشه قرشو قویوب بعده دکسه لر دانه سی
چوق اولوکچی صوغانلر اولور چیچکلر دائمی بیلده برکره
دکلسه خوب اولور اکر زنبانی ارغوانی ایلك استه لر
چیچك صاولدقده بعده صابی ایله یردن چکوب چیقارالر
برقاچ صابی بریره بغلیوب تونون طوقنوز یره قویه لر تاکه
یپراغی یپراغه یرزدن صرمسی کبی صوغانی چیقنجه بعده
خمرله دردیکه دبنه چوکرانولی ایچنه قویالر صوغان

قرمزی

قرمزی اولنجه اندنصکره چیقاروب طوره دیکه جك زمانده
برمقدار دردی طپراغه قارشدروب طپراق ایله برابر این
اول طپراغه دیکه ارغوانی دنك اولور ودخی طومروغی نخود
قدر اولوب ظاهر اولدقده بیره یقینی یرندن زنبانی صاپندن
یادب ایچنه دوکلش چویت قویوب شول وجهله صادسلرکه
طشره چیمسه کوك اولور ودخی لوك قوسلر قرمزی اولور وسلوکی
قوسلر آل اولور زعفران قوسلر لموقی اولور دیرلر **چیچك دیکمك**
بیاننده در ودخی معلوم اوله که سنبل و زرتی قدح وسیمیز
قدح ولاله کبی کوکی صوغانلو اولو چیچك التنه کرمد یا اسکی
بنالرن اولوب خراسانی ویاخود چاقل طاشی قویه لر تا کوکی اشغه
کتمیه وکوستبك وصوغلنجان ضرر ایتمیه قوت چیچك واره
ایری اولور چوق اولور بنفشه دیکلسه اوج کوکی بریره جمع اولوب
دیکله دبی محکم ال ایله صقله صحافتی چیچك بویله اولسه یکدر
سنبل وسائر قیش اچلماغه قابل اولان چیچکلرك اوزرینه کوبره
دوکلوب هر برینی اوزرینه برصندوق کبی نسنه ایلسه لر یا بویوك
سپت ایله اوستنی قاروقری یاغوب قیشی اولدقده اورتسلر طوکردن
صاقنه هوا اولدقجه دال ویردکجه اوزرینی آچوب تنفس ایتدرسلر
بهرحال اوج کونده برمکی اولدقجه برلحظه اوزری آچیلسه برد
هوا کرسه وهر کنش اولدقجه آچیلسه بعده اورتسلر تون قیش

چیچك ویریر جنسی چوقدر یابانیدر ایكن كلی تربیه یه محتاج
دكلدر انجق وقتی ایله صو ویریلوب دیبی یومشادوب اوتدن
پاك ایلمك و بوجكدن صقنمق كركدر عودت صاجی كه طرقدن
چیقارانی چیچكه دتوز دودسلر یاپوسی كوكی دتوردسه لر آفتدن
سالم اولور **یمشی حفظ اولنماسی بیاننده در** قشیری آولكه اورته
كوز آییدر اول زمانده كه تمام آیوك كمال زماننده یغمورلی قار
یغماوك بوستان بوزیلوب و اوزوم و قیش میوه لرندن صابیله
كسلك بر تخته یا اوتلوه یا پیراق چاردق اوزرنده بر هفته
یا اون كون مقداری طوره كاه كاه دوندوره لر تمام كنشلن بیشه
اندن صكره اكر قادر اولورسه بر او یوپراز دن غیری ایچنه هوا
كرمیه انوك دیوارینه بر قارچ طبقه اوجردانه قازقلر قاقه قاو
طوره جق قدر قاوقلر اوزرینه قویالر هفته ده بر كره بریانه دوندره لر
اكر قادر اولمزسه بر یبر هواسندك یوكسك یرده قویالر
التنه و افرا و تلوه دوشیه لر قرشو دوشره لر یوردیا دن
غیری جمله میوه یه طوقنمیه قربوز قرپوزی صمان ایچنده قویه
یا ارپه ایچنده بیرا ایچنده هواسندك خوزا اولنه اوزوم اونك
اولوب براوه اصه لر او ده هوا كرمیه و طول زماننده اول
اونك اوكی او ایچنه كیچه كونوز بال مومی یقالر اوزوم طوكماز
و شكلی خوب اولور و اكر اوزمی زماننده ایركورملك مراد اولنسه

بچوقدن

چبوقدن صالقمی قوپرمیوب اول صالقمی صرچه لو بر چولمكه
قویه لر صقلمیه بولجه او لولاغزی بركیدوب اول بوداغی اكوب
چولمكی یره كومه لر یغمور تأثیر ایلمیه بیلنه دكن تازه طوره
و دخی باغ یپراغی قیناد صوینی صوغودوب اونلی اول
اوزوم اوزرینه صاچسه لر صالقملری اصلوندقدن صكره قور
یانجه طوره اندن بغلیوب اونلی اولونه چوق زمان طوره
مطلب قورشیرها انواعی اوزم طورشی اولنمغه قصد اولندقده
دو دفعه مدم شیره كه هر مدره اون وقیه در آلتی درهم بیچی
خردل قته لر اما ایكی وجهله اولور بریسی شیره طوپراقلند
قدنصكره چیلك ایكی خردل قتارلر صافی ایدیعن اوزوم
كوب یا خود قوچی ایچنه دوشرلر اول التنه و افر دوكلش
خردل قورلر اینجه بز ایچنه قیوب قومالر بكدر اندنصكره
شیره اوزرینه دوكرلر طولنجه بو او سلوب چوق طورور
بردخی شیره طوپراقلیوب یا خردل لنه قدنصكره بر مقدار
قیناد لر خردلی اول قینامش شیره ایله الیجه ایكی خشلیوب
خمیر كبی یغوره لر اندنصكره شیرهٔ خلط ایدرلر بو او سلوب
اوزره اولیجه شیره دن خردل رایحه سی اولمز اینجه بز ایله
كوب دبنه و اغزینه و اورتاسنه اكر چیلك اكر خشلنمش
خردل قونسه خوب اولور خردل بلورمز **امرود جكردكی**

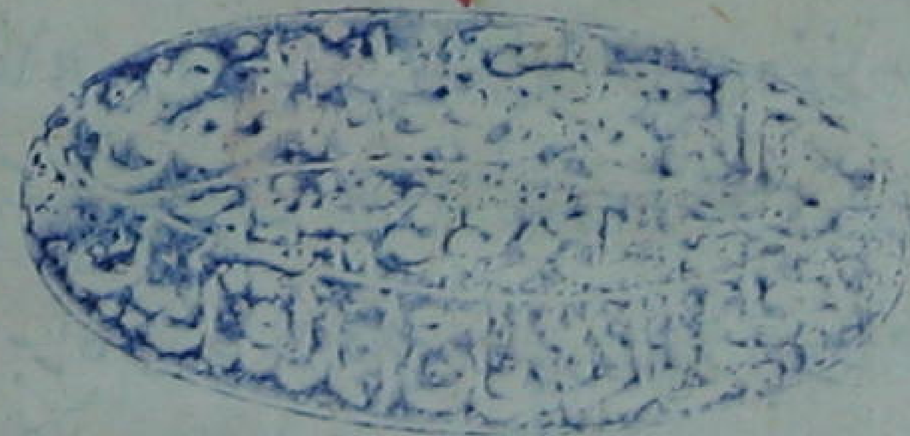
قاراروب لونی صارو اولدقده جمع اولنورلر اكر یابراق اكر
جیزوب قورتمق قصد اولنسه چكردكی تمام قوردیوب
اوجه ایكی یاریلوب صولندقده یابراق جیزوب بعده اتمك
پشن فرینه اتمك چقدقدن صكره یا اول مرتبه دن قزغونجه ایروب
فرن ایچنه براغوب خشلیه اكلندمیوب چیقاروب تخته اوستنده
قورودهلر اكر اوستنه سیركه بر اوز تولسه كنشلك لذتلو اولوب
سیركه ماز لكله قورو طوب اولور و المانك قاتی صویلوب بویله
قورودسه لذیذ اولور اوزم و الوك و سائر ابدار میوهلر كول صیویجی
قیناكن بر ایكی كره سپت ایله ایچنه باتوروب خشلیوب قورودسه
خوب اولور قیشن امرودی اولوب حفظ قصد اولنسه ذكر اولنان
زماننده جمع ایدوب اما تمام اولوب یمشق اولمیه نیم پخته اولدقده
دستره دشندن چیقان اغاج كپهكی بریره دوشیوب امرودی
اول كپك اوزرینه دزه مابینلرینه هوا كرمیه قدر جبه اولدقده
خیلی زمان طورور قاتی اولان امرودك چكردكی یا یلری بیاننه
اتلیوب صقلنسه اولور **امرودی منكنه ده صقوب صیوین**
الوب شیره كبی طورپراقلنوب صاف اولدقدن صكره قینادیب
بكمز ایدوب و شیرهسنه خردل قتوب امرودك ایچنه قویوب اوزوم
كبی تورشی ایدرلر اما تورشی اولان امرودك كوزه قیش امرودی
كركدر و اولمش اوله المه دخی امرود زماننده دریلوب صو یلمكجی

چامورندن

چامورندن اوزرینه تمام سوروب صولوب و یا انار بیراغی
و یا صوقو دوجی بیراغی اوستنه دولسه بیراق ایله اورتلسه
صابون اشغه قیوب امرود كبی دیزهلر یا حضردردی اوزرینه
سورهلر قبل العلاج امرود كبی و المه براكی كون كنشده قویالر
بعده خلط ایدهلر آیوا داخی صارو اولوب رایحه سی تمام بلوب
دكدنصكره جمع اولنوب اغاج كپهكی و كتان چوپی و اوسونچ
ایچنه حفظ اولنوب اما یغمور یاغدقده جمع اولنوب كنشده
واغر طوروب حفظ اولنسه **ایوا داخی تورشی اولور**
اوزم و امرود شیرهسی ایله اركك و دونكل و قزلجق و شفتالو
و كراس و سائر نازك اولان میوهلر صرچه قوانوز و شیشه
ایچنده حفظ اولنوب و تورشیلری اولور خردلی شیره
ایله انار دانهسی تمام قزاروب كامل اولدقده جمع اولنوب
بلوط اغاجی پرده سندن ویراغی ایچنده حفظ اولنور شویلكه
سودلمش كرج صو ایب اذن اوتلوق ایله اورتولوب حفظ
اولنسه بر انار زماننه دكین طورور دیرلر چوق طورمق ایله
انار قاتی خشنی و ایچ قورود اولسه یمك مراد اولندقده
زماننده بر ظرفه یا چناغه صو قیوب ایچنده بر كون بر كیجه
اول یابس اناری اصلدوب انذصكره كسلر توریج و لیموندن
تمام صارو اولدقده جمع اولنور چوق طورمق مراد اولنسه

عدد اوراقه ... ٢٢

اوزرینه کرج سوروب ویاخود برصو قودجه ایدوب التنه اوتلوق
دوشیوب یا اربه ایچنده حفظ اولنسه انجیره صرچه لو
قوانوز یاشیشه ویا برصرچه لونسنه اولوا اوتلوا التنه کندو
بیراغی دوشیوب اوزرینه برقات انجیری سیره جك دیزه
اوزرینه بیراغی قویه اوزرینه برطبقه دخی
دیزه بواوسلوب اوزره اغزینه وارنجه
بعده بغلیه تازه طوررمیوه
زمانه دیاز فلاحت
نامه بواراده
تمام
اولدی
مم

صدقسکارم زینق ذمی یه علی الحسنا ویردیکم غروشی بیانی

تا اهل الجون حرف

فسی [illegible] عدد	١	٠٦
		٠٧
یمنی عدد	٢	٠٤
یا یوج عدد	١	٠٤
	١	٠٨
قوزی عدد		١٥
برنیج کیله	١	٤٤
		١٤

وسائر مصارف غروشی

حنطه کیله ١١

حمر کیله ٨

قوربان كسركن بوني اوقومالي

اعوذ بسمله

قل ان صلاتي ونسكي ومحيايي ومماتي لله رب العالمين

لا شريك له وبذالك اُميرت وَاَنَا من المسلمين

تكبير ال كسى قورباني

كر ناقدادلا تقدير

الث فون ايلامز تدبير

للهر بلز الث

الالادن لوح اوشبو حكمه

شوكِه حاقدَنْ اُولا تَقدِير آنِي فوتْ ايدمز

لر بيلمز كلور بَشِنه اَلْبتَه اولاَن لوحِ اُوستونه

تحرير